ייִדישער וויסנשאַפֿטלעכער אינסטיטוט · ייִוואָ Est. 1925
15 WEST 16TH STREET · NEW YORK · NY · 10011 · YIVO.ORG · TEL (212) 246-6080 · FAX (212) 292-1892

YIVO ARCHIVES

Record Group No. 1.1

YIVO (Yidisher Visnshaftlekher Institut), Vilna

Subgroup: Administration

Records, 1912-1948

Folder No. 454

380

$100 $100

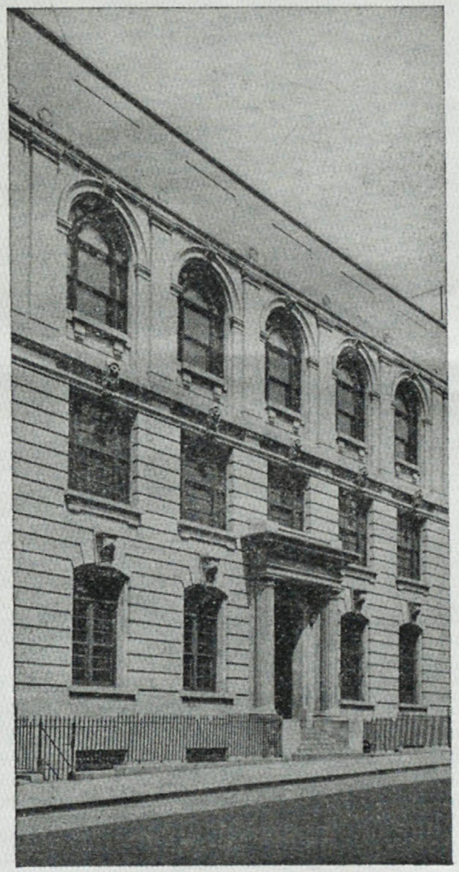

ייִדישער וויסנשאַפֿטלעכער אינסטיטוט — ייִוואָ

סערטיפֿיקאַט

דערמיט ווערט באַשטעטיקט, אַז

פֿ׳

האָט בײַגעשטײַערט הונדערט דאָלאַר אויפֿן פֿאָנד פֿאַר אַן אייגענער היים פֿון ייִדישן וויסנשאַפֿטלעכן אינסטיטוט אין ניו־יאָרק.

פֿאָרזיצער פֿון ייִוואָ

סעקרעטאַר פֿון ייִוואָ

פֿאָרזיצער פֿון בוי־קאָמיטעט

ניו־יאָרק, דעם 1942.

$100 №11 $100

© GOES M 79

824

Glasfix

385

$25 $25

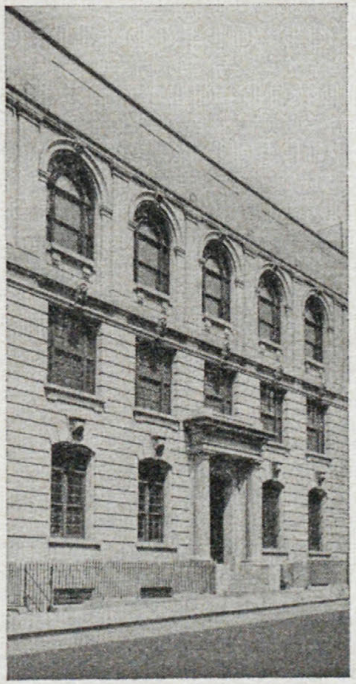

יידישער וויסנשאַפֿטלעכער אינסטיטוט — ייִוואָ

סערטיפֿיקאַט

דערמיט ווערט באַשטעטיקט, אַז

פּ' ____________________

האָט בײַגעשטײַערט פֿינף און צוואַנציק דאָלאַר אויפֿן פֿאָנד פֿאַר אַן אייגענער היים פֿון ייִדישן וויסנשאַפֿטלעכן אינסטיטוט אין ניו־יאָרק.

____
פֿאָרזיצער פֿון ייִוואָ

____
סעקרעטאַר פֿון ייִוואָ

____
פֿאָרזיצער פֿון בוי־קאָמיטעט

ניו־יאָרק, דעם ____________________ 194.

№ 48

$25 $25

©GOES 413

~~די פֿײַערונג פֿון [illegible]~~

די בנין־פֿײַערונג

[illegible]

צו דער פֿײַערלעכער גרונטשטיין־לייגונג פֿון בנין פֿון ייִוואָ [illegible]

[illegible]

מ. ווײַנרײַך לייענט פֿאָר דעם [illegible]

טייערע פריינד פון יידישן וויסנשאפטלעכן אינסטיטוט!

אין די פאר זיצונגען, וואס מיר האבן שוין די טעג געהאט, איז קלאר געווארן פאר אלעמען, אז דער געדאנק פון דער וויכטיקייט פון א יידישן וויסנשאפטלעכן אינסטיטוט האט דורכגעדרונגען די ברייטסטע שיכטן פון יידישן פאלק. אבער היינטיקן טאג הערט אויף דער דאזיקער געדאנק צו זיין בלויז א אידעע. ער ווערט פארקערפערט אין מעשים, אין א יש, וואס באקומט שוין זיין אויסדרוק אין א בנין, אין פיזישע פארמען, וואס יעדערער קען דאס זען מיט זיינע אייגענע אויגן.

מיר לייגן היינט דעם גרונדשטיין צו א בנין, וואס דארף וואקסן און זיך אנטוויקלען, וואס דארף דינען דער יידישער וויסנשאפט אין אלע צווייגן פון דעם יידישן קולטור־לעבן. היינטיקער טאג איז נאר אן אנהייב פון דער גרויסער זאך, וואס באגייסטערט אונז אלעמען.

איר זעט דא דאס באשיידענע הילצערנע, פארלאזענע הויז, וואס דארף פארוואנדלט ווערן אין א בנין פון דעם יידישן וויסנשאפטלעכן אינסטיטוט. אבער אונטער אים טיף אין דער ערד ווערט ארונטערגעלייגט א שטארקער מויערנער פונדאמענט, געבויט פון בעטאן און פון אייזן. אונטער דעם דאזיקן שוואכן הויז ווערט געבויט א שטארקע פעסטונג, געשיצט פון פייער און פון וואסער, וואו ס'וועלן ווערן געזאמלט און באווארנט אלע אוצרות פון יידישן גייסט, פון יידישן שאפן.

און אט אויף דער דאזיקער אייביק שטארקער פעסטונג וועט ווערן וואס ווייטער געבויט דער בנין פון יידישן וויסנשאפטלעכן אינסטיטוט. מיר ווילן בויען א פאלאץ, א טעמפל, א טורעם, וואס וועט לייכטן ווייט, ווייט ארום אים, אומעטום, וואו ס'זיינען נאר פארהאן יידישע ישובים, יידישע פאלקסמאסן, וואס ריידן און פילן אויף יידיש.

דאס וועט זיין א טורעם, אבער ניט דער טורעם־בבל, וואס זאל צעטיילן די מענטשן אויף הונדערטער שפראכן, אז זיי זאלן ניט פארשטיין איינער דעם אנדערן. אונזער טורעם וועט האבן איין שפראך, אונזער נאציאנאלע שפראך — יידיש! דער דאזיקער טורעם, דער דאזיקער טעמפל וועט זיין דאס הארץ און דער מארך פון יידישן פאלק. צו אים וועלן זיך ציען טויזנטער נערוון און אדערן פון דער גאנצער וועלט. דורך די אדערן וועלן פליסן מיליאנען בלוט־קערפערלעך, דורך די נערוון וועלן שטראמען גייסטיקע זאפטן פון פאלק צום צענטער און פון צענטער צוריק צום פאלק.

טייערע פריינד! מיר אלע דא זיינען שטערבלעך, מיר זיינען מערנים ווי מענטשן, און קיינער ווייס ניט, וואס וועט מיט אים זיין מארגן. אבער אט די דאזיקע געמויערטע ווענט, דער בנין, וואס מיר בויען דא, וועט אונז אלעמען איבערלעבן און בלייבן א זכר לדורות. צו, אייך, יידישע שול־יוגנט, וואס האט זיך דא אויפן פלאץ פארזאמלט אין די טויזנטער ווענד איך זיך אין דעם היינטיקן היסטארישן מאמענט מיט א רוף: העלפט בויען אונז דעם טורעם, שטיצט אונזער יידישע קולטור, פירט ווייטער די ארבעט פון יידישן וויסנשאפטלעכן אינסטיטוט, ווען מיר, די אלטע טוער, וועלן שוואך ווערן און אוועקגיין פון אייך!

טיף אין באדן איז אריינגעלייגט דער גרונדשטיין פון אונזער בנין. טיף אין פאלק זיצן דיווארצלען פון דער אידעע פון יידישן וויסנשאפטלעכן אינסטיטוט. און איך בין שטאלץ מיט מיין באריטמער ווילנע, וואס גראד דא אין דער ווילנע ווערט געשאפן אזא הערלעכער אינסטיטוט, וואס וועט באשיינען און באפרוכפערן דאס יידישע לעבן פון דער גארער וועלט.

לעבן זאל דער יידישער וויסנשאפטלעכער אינסטיטוט! זאל ער בליען און וואקסן!

רשימה פון די מנדבים פון גרעסערע סומעס פאַרן "וועלט־בונד" (גרינדונגס) פון פאַראייניקטע שטאַטן:

ד״ר י. ו. מייסען (ניו־יאָרק)	1500.—
י. קאַפּעלאָוו (ניו־יאָרק)	1000.—
י. הינדלמאַן (ניו־יאָרק)	1000.—
ל. מעיסעריטש — " —	500.—
מ. עפּקין — " —	600.—
מ. הערשעל	500.—
יאָסל ווינעבערג — " —	1000.—
וואָרבאַטאַ־רינג — " —	1200.—
לאַפּרמאַס לעווין	200.—
פּעררומטס־הפּסיליטן	250.—
ד״ר ס. העלמאַן — " —	200.—
ו. ל. כהן — " —	250.—
פּ. אייזנער —	100.—
ס. שטאַרמאַן —	100.—
אַב. קאַהאַן — " —	100.—
שאָפּ־טשערמאַן־יוניאָן	100.—
	100.—

Subscription No.................................... $....................................

[The above to be filled in by the Company only.]

PLEASE DETACH AND USE THIS FORM IN FORWARDING PAYMENT AND WARRANTS FOR SUBSCRIPTION TO

TWENTY YEAR FOUR AND ONE HALF PER CENT CONVERTIBLE DEBENTURE GOLD BONDS, ISSUE OF 1928.

...., 1929.

C. K. COOPER, ASSISTANT TREASURER,
The Atchison, Topeka & Santa Fe Railway Co.,
5 Nassau Street, New York, N. Y.

Herewith find the following:

1. New York funds for $.................................... in payment of subscription for $.................................... of the Twenty Year Four and One-Half Per Cent Convertible Debenture Gold Bonds, Issue of 1928, of The Atchison, Topeka and Santa Fe Railway Company, at par and accrued interest thereon at 4½ per cent per annum from December 1, 1928, in accordance with the terms of your circular dated February 7, 1929.

2. Warrant or warrants, covering the right to subscribe for said bond(s), bearing subscription therefor.

2

רשימה פון די מנדבים

ל. דרעזנער	100.—
מיטארבעטער פון פערוואלטונג"	100.—
ווארבעט[illegible] בר [illegible]	100.—
ס. פאליש	100.—
" פערעוויטש	100.—
ע"ד. לוסטיג	100.—
יעקב בערג	100.—
ל. [illegible], [illegible]	150.—
דאַוויד "	100.—
ש"ע [illegible], [illegible]	100.—
א. כהן [illegible]	100.—
פרל. [illegible]	100.—
פרל. [illegible] [illegible]	100.—
ווילנער [illegible] ברודער	100.—
[illegible] [illegible]	100.—
[illegible] [illegible]	100.—
שאול [illegible]	100.—

3) רשימה פון מדברים

פאריז

2000.—	א. ד. ע. קרי
200.—	באנארד לעבישמאן
100.—	פ׳ טענענבאום
100.—	ס. פעלמאן
100.—	אינעג׳ ניימאן
250.—	י. עפרוים

לאנדאן

250	מ. שלאמוביט
100	האלפערן
125	ס. לורייט —
100.—	ערלין
125	טערטעק
125.—	הייטלמ
200.—	ענדרלם
	פעפּס
200.—	לואבלסק

בילדונגס-קאמיטעט פון ארבעטער-רינג

4

רשימה פון מנדבים
(לאנדאן)

ווארשעווער-רינג ברענטש 14 — $100
״ 3 — 100

ליטע

ד״ר י. סודאַרסקי, [illegible] — 100.—
עוזר פינקעלשטיין ״ — 100.—
פרוי סודאַרסקי ״ — 100.—
ד״ר מאַטעס ״ — 100.—
ד״ר עפּדין ״ — 100.—
[illegible] פון [illegible] — 100.—
[illegible] פון [illegible] — 100.—
א. ה. וואָלף
י. פּרימאַק, [illegible] — 100.—
ד״ר ה. לאַנדאַו, [illegible] — 100.—
אי. טאָ[illegible] פינקעלשטיין — 100.—
״ פינקעלשטיין — 100.—
[illegible] — 100.—
[illegible] — 100.—

5

מעקסיקא / דר. [illegible] 100.—

סענדלער ש. 〃 100.—

דר. ש. לאַפּערס 〃 100

מ. שלאַמפּאַן 〃 100

ב"ה

לעטלאַנד

100.— ז. לעווענטאַל, ריגא
100.— ו. סאָבאָלעוויטש ""
100. ה. יעדוואַבנין ""

פּוילן

100.— ט. בונימאָוויטש
100. מ. לעווקאָוויטש
100.— ב"ר ה. עוואַרסק
100.— ד. עפּעלבאַן: פּאַבּיאַניץ
100.— ב. לאָדזש
100.— ז. שאַבאָד
100.— ש. וואַרטער, וואַרשאַווער
100.— א. זינגער ~~ד...~~ ליגער

~~100.— ד. שוואַרץ~~

ש. מאלוף, וואַרשע 100.—

ד. לוויגער [illegible] 100.—

שוו וויין 100.—

Gmach dla Żydowskiego Instytutu Naukowego w Wilnie.

Żydowski Instytut Naukowy (Jiwo) został założony latem 1925 r. Zadanie jego jest dwojakie: 1) zbieranie wszelkiego rodzaju materjałów, druków, rękopisów, czy też obrazów mających związek z życiem żydowskiem na całym świecie; 2) Badanie życia żydowskiego w przeszłości i teraźniejszości. W planie jest jeszcze stworzenie żydowskiej wyższej uczelni, której zadaniem ma być wyszkolenie nowych badaczów jakoteż odpowiednio wykształconych działaczy społecznych i nauczycieli dla szkół średnich i seminarjów z żydowskiem językiem wykładowym.

Spełnienie tych wykreślonych zadań jest zależne od odpowiedniego lokalu. Z początku znajdowało się biuro Instytutu w jedynym pokoju prywatnego mieszkania, ale w miarę wzrostu zbiorów i działalności (obecnie posiada „Jiwo" oddziały w 17 krajach), musiano powiększyć lokal. Od jesieni 1928 r. zajmuje Instytut własne mieszkanie 12-pokojowe przy ul. W. Pohulanka 18. Ale i ten lokal okazał się zbyt szczupłym i musiano zacząć myśleć o własnym budynku.

Instytut nie otrzymuje narazie żadnych subsydjów rządowych; subsydja, otrzymane w ciągu ostatnich dwóch lat od Zw-ku samorządów miejskich w Polsce, starczą zaledwie na ~~pokry częściowe i małe pokr~~ pokrycie małej części wydatków na pracę naukową. Komitet budowlany, stworzony w 1928 r., którego zadaniem jest stworzenie własnego budynku, zwrócił się ~~przedtem~~ przeto do społeczeństwa żydowskiego. Za pieniądze zebrane w różnych krajach, przeważnie w małych sumach, kupiono ~~jesienią~~ jesienią 1928 r. plac przy ul. Wiwulskiego 18, rozmiaru 50 x 80 mtr., na którym stało już kilka dawniejszych budynków; środkowa część placu jest jednak wolna. Komitet budowlany postanowił nie nakreślić tymczasem zbyt wielkiego programu pracy, ale zadowolić się, wskutek ograniczonych środków finansowych, przebudowaniem ~~jedne~~ jednego z budynków na tym placu. Do tej że przebudowy ~~przystąp~~ przystąpiono 25 października 1929 r. w czasie Konferencji Żyd. Inst. Nauk., w której brało udział przeszło 80 delegatów z 7 różnych krajów. Jeśli nie zabraknie środków materjalnych,

wtedy Instytut będzie się mógł przenieść do nowego budynku wiosną 1930 r.

Najważniejszą pracą jest wybudowanie ogniotrwałej betonowej piwnicy rozmiaru 25 X 13 X 2,6 mtr. Tam mają być umieszczone wszystkie cenne objekty zbiorów Instytutu (archiwum, bibljoteka itd.). Tę piwnicę zbudowano ~~od~~ od nowa. Pozostałe dwa piętra (parter i pierwsze piętro) mają być tak przebudowane, aby na parterze znajdowało się kilka sal muzealnych ~~pokojów dla muzeum~~ i pokojów tych oddziałów które mają ciągły kontakt z materjałami znajdującemi się w piwnicy. Reszta pokojów i lektorjum dla naukowców ~~pracowników~~, korzystających z materjałów Instytutu, będzie się znajdować na ~~drugiem~~ piętrze. Razem będzie ~~budynek~~ budynek posiadał, prócz magazynu ~~w piwnicy~~ w piwnicy, około 20 pokojów. Prace budowlane są dokonywane pod nadzorem inż. ~~archyt~~ architekta p. Teodora Smorgońskiego.

Przypuszczalnie wystarczy ten prowizoryczny budynek zaledwie na 3–4 lat, gdyż praca rośnie z dnia na dzień. Przez ten czas postara się Komitet budowlany stworzyć odpowiednie środki ~~na wybudowan~~ celem wybudowania wielkiego gmachu na przedniej części ~~ga~~ placu. Działalności Komitetu Budowlanego przyjdą z pomocą i ułatwią mu pracę Kuratorja Instytutu które się tworzą obecnie w różnych krajach. Do prezydjum honorowego Kuratorjum wchodzi wielu uczonych światowej sławy, z Profesorem Albertem ~~Ajnsztejnem~~ Einsteinem na czele.

GMACH DLA ŻYDOWSKIEGO INSTYTUTU NAUKOWEGO W WILNIE

Żydowski Instytut Naukowy /Jwo/ został założony latem 1925 roku. Zadanie jego jest dwojakie: 1/ Zbieranie wszelkiego rodzaju materjałów, druków, rękopisów czy też obrazów mających związek z życiem żydowskiem na całym świecie; 2/ Badanie życia żydowskiego w przeszłości i teraźniejszości W planie jest jeszcze stworzenie żydowskiej wyższej uczelni, której zadaniem ma być wyszkolenie nowych badaczów jakoteż odpowiednio wykształconych działaczy społecznych i nauczycieli dla szkół średnich i Seminarjów z żydowskiem językiem wykładowym.

Spełnienie tych wykreślonych zadań jest zależne od odpowiedniego lokalu. Z początku znajdowało się biuro Instytutu w jednym pokoju prywatnego mieszkania, ale w miarę wzrostu zbiorów i działalności /obecnie posiada Jwo oddziały w 17 krajach/, musiano powiększyć lokal. Od jesieni 1928 r. zajmuje Instytut własne mieszkanie 12-pokojowe przy ul. W. Pohulank 18. Ale i ten lokal okazał się zbyt szczupłym i musiano zacząć myśleć o własnym budynku.

Instytut nie otrzymuje narazie żadnych subsydjów rządowych; subsydja otrzymane w ciągu ostatnich dwóch lat od 30-tu samorządów miejskich w Polsce, starczą zaledwie na pokrycie małej części wydatków na pracę naukową. Komitet Budowlany stwarzony w 1928 r., którego zadaniem jest stwarzenie własnego budynku, zwrócił się przeto do społeczeństwa żydowskiego. Za pieniądze zebrane w różnych krajach, przeważnie w małych sumach, kupiono jesienią 1928 r. plac przy ul. Wiwulskiego 18, rozmiaru 50 x80 mtr., na którym stało już kilka dawniejszych budynków; przednia część placu jest jednak wolna. Komitet Budowlany postanowiłnie nakreślić tymczasem zbyt wielkiego programu pracy, ale zadowolić się, wskutek ograniczonych środków finansowych, przebudowaniem jednego z budynków na tym placu. Do tejże przebudowy przystąpiono 25 października 1929 r. w czasie Konferencji Żyd. INST. Nauk., w której brało udział przeszło 80 delegatów z 7 różnych krajów. Jeśli nie zabrakni środków materjalnych, wtedy Instytut będzie się mógł przenieść do nowego budynku wiosną 1930 r.

Najważniejszą pracą jest wybudowanie ogniotrwałej betonowej piwnicy rozmiaru 25 x 13 x 2,6 mtr. Tam mają być wmieszczone wszystkie cenne objekty zbiorów Instytutu /archiwum, bibljoteka i td./. Tę piwnicę zbudowano od nowa. Pozostałe dwa piętra /parter i pierwsze piętro/ mają być tak przebudowane, aby na parterze znajdowało się kilka sal muzealnych i pokojów tych oddziałów które mają ciągły kontakt z materjałami zna[illegible] ceni się

cemi się w piwnicy. Reszta pokojów i lektorjum dla naukowców, korzystających z materjałów Instytutu, będzie się znajdować na piętrze. Razem będzie budynek posiadał, prócz magazynu w piwnicy, około 20 pokojów. Prace budowlane są dokonywane pod nadzorem inż. architekta p. Teodora Smorgońskiego.

Przypuszczalnie wystarczy ten prowizoriczny budynek zaledwie na 3 - 4 lat, gdyż praca rośnie z dnia na dzień. Przez ten czas postara się Komitet Budowlany stworzyć odpowiednie środki celem wybudowania wielkiego gmachu na przedniej części placu. Działalności Komitetu Budowlanego przyjdą z pomocą i ułatwią mu pracę Kuratorja Instytutu które się tworzą obecnie w różnych krajach. Do prezydjum honorowego Kuratorjum wchodzi wielu uczonych śiatowej sławy, z profesorem Albertem Einsteinem na czele.

GMACH DLA ŻYDOWSKIEGO INSTYTUTU NAUKOWEGO W WILNIE

Żydowski Instytut Naukowy /Jwo/ został założony latem 1925 roku. Zadanie jego jest dwojakie: 1/ Zbieranie wszelkiego rodzaju materjałów, druków, rękopisów czy też obrazów mających związek z życiem żydowskiem na całym świecie; 2/ Badanie życia żydowskiego w przeszłości i teraźniejszości. W planie jest jeszcze stworzenie żydowskiej wyższej uczelni, której zadaniem ma być wyszkolenie nowych badaczów jakoteż odpowiednio wykształconych działaczy społecznych i nauczycieli dla szkół średnich i Seminarjów z żydowskiem językiem wykładowym.

Spełnienie tych wykreślonych zadań jest zależne od odpowiedniego lokalu. Z początku znajdowało się biuro Instytutu w jednym pokoju prywatnego mieszkania, ale w miarę wzrostu zbiorów i działalności /obecnie posiada Jwo oddziały w 17 krajach/, musiano powiększyć lokal. Od jesieni 1928 r. zajmuje Instytut własne mieszkanie 12-pokojowe przy ul. W. Pohulanka 18. Ale i ten lokal okazał się zbyt szczupłym i musiano zacząć myśleć o własnym budynku.

Instytut nie otrzymuje narazie żadnych subsydjów rządowych; subsydja otrzymane w ciągu ostatnich dwóch lat od 30-tu samorządów miejskich w Polsce, starczą zaledwie na pokrycie małej części wydatków na pracę naukową. Komitet Budowlany stwarzony w 1928 r., którego zadaniem jest stwarzenie własnego budynku, zwrócił się przeto do społeczeństwa żydowskiego. Za pieniądze zebrane w różnych krajach, przeważnie w małych sumach, kupiono jesienią 1928 r. plac przy ul. Wiwulskiego 18, rozmiaru 50 x80 mtr., na którym stało już kilka dawniejszych budynków; przednia część placu jest jednak wolna. Komitet Budowlany postanowiłnie nakreślić tymczasem zbyt wielkiego programu pracy, ale zadowolić się, wskutek ograniczonych środków finansowych, przebudowaniem jednego z budynków na tym placu. Do tejże przebudowy przystąpiono 25 października 1929 r. w czasie Konferencji Żyd. INST. Nauk., w której brało udział przeszło 80 delegatów z 7 różnych krajów. Jeśli nie zabrakni środków materjalnych, wtedy Instytut będzie się mógł przenieść do nowego budynku wiosną 1930 r.

Najważniejszą pracą jest wybudowanie ogniotrwałej betonowej piwnicy rozmiaru 25 x 13 x 2,6 mtr. Tam mają być wmieszczone wszystkie cenne objekty zbiorów Instytutu /archiwum, bibljoteka i td./. Tę piwnicę zbudowano od nowa. Pozostałe dwa piętra /parter i pierwsze piętro/ mają być tak przebudowane, aby na parterze znajdowało się kilka sal muzealnych i pokojów tych oddziałów które mają ciągły kontakt z materjałami znajdują-

cemi się w piwnicy. Reszta pokojów i lektorjum dla naukowców, korzystających z materjałów Instytutu, będzie się znajdować na piętrze. Razem będzie budynek posiadał, prócz magazynu w piwnicy, około 20 pokojów. Prace budowlane są dokonywane pod nadzorem inż. architekta p. Teodora Smorgońskiego.

Przypuszczalnie wystarczy ten prowizoriczny budynek zaledwie na 3 - 4 lat, gdyż praca rośnie z dnia na dzień. Przez ten czas postara się Komitet Budowlany stworzyć odpowiednie środki celem wybudowania wielkiego gmachu na przedniej części placu. Działalności Komitetu Budowlanego przyjdą z pomocą i ułatwią mu pracę Kuratorja Instytutu które się tworzą obecnie w różnych krajach. Do prezydjum honorowego Kuratorjum wchodzi wielu uczonych światowej sławy, z profesorem Albertem Einsteinem na czele.

GMACH DLA ŻYDOWSKIEGO INSTYTUTU NAUKOWEGO W WILNIE

Żydowski Instytut Naukowy /Jwo/ został założony latem 1925 roku. Zadanie jego jest dwojakie: 1/ Zbieranie wszelkiego rodzaju materjałów, druków, rękopisów czy też obrazów mających związek z życiem żydowskiem na całym świecie; 2/ Badanie życia żydowskiego w przeszłości i teraźniejszości W planie jest jeszcze stworzenie żydowskiej wyższej uczelni, której zadaniem ma być wyszkolenie nowych badaczów jakoteż odpowiednio wykształconych działaczy społecznych i nauczycieli dla szkół średnich i Seminarjów z żydowskiem językiem wykładowym.

Spełnienie tych wykreślonych zadań jest zależne od odpowiedniego lokalu. Z początku znajdowało się biuro Instytutu w jednym pokoju prywatnego mieszkania, ale w miarę wzrostu zbiorów i działalności /obecnie posiada Jwo oddziały w 17 krajach/, musiano powiększyć lokal. Od jesieni 1928 r. zajmuje Instytut własne mieszkanie 12-pokojowe przy ul. W. Pohulanka 18. Ale i ten lokal okazał się zbyt szczupłym i musiano zacząć myśleć o własnym budynku.

Instytut nie otrzymuje narazie żadnych subsydjów rządowych; subsydja otrzymane w ciągu ostatnich dwóch lat od 30-tu samorządów miejskich w Polsce, starczą zaledwie na pokrycie małej części wydatków na pracę naukową. Komitet Budowlany stwarzony w 1928 r., którego zadaniem jest stwarzenie własnego budynku, zwrócił się przeto do społeczenstwa żydowskiego. Za pieniądze zebrane w różnych krajach, przeważnie w małych sumach, kupiono jesienią 1928 r. plac przy ul. Wiwulskiego 18, rozmiaru 50 x80 mtr., na którym stało już kilka dawniejszych budynków; przednia część placu jest jednak wolna. Komitet Budowlany postanowiłnie nakreślić tymczasem zbyt wielkiego programu pracy, ale zadowolić się, wskutek ograniczonych środków finansowych, przebudowaniem jednego z budynków na tym placu. Do tejże przebudowy przystąpiono 25 października 1929 r. w czasie Konferencji Żyd. INST. Nauk., w której brało udział przeszło 80 delegatów z 7 różnych krajów. Jeśli nie zabrakni środków materjalnych, wtedy Instytut będzie się mógł przenieść do nowego budynku wiosną 1930 r.

Najważniejszą pracą jest wybudowanie ogniotrwałej betonowej piwnicy rozmiaru 25 x 13 x 2,6 mtr. Tam mają być wmieszczone wszystkie cenne objekty zbiorów Instytutu /archiwum, bibljoteka i td./. Tę piwnicę zbudowano od nowa. Pozostałe dwa piętra /parter i pierwsze piętro/ mają być tak przebudowane, aby na parterze znajdowało się kilka sal muzealnych i pokojów tych oddziałów które mają ciągły kontakt z materjałami znajdującemi się

cemi się w piwnicy. Reszta pokojów i lektorjum dla naukowców, korzystających z materjałów Instytutu, będzie się znajdować na piętrze. Razem będzie budynek posiadał, prócz magazynu w piwnicy, około 20 pokojów. Prace budowlane są dokonywane pod nadzorem inż. architekta p. Teodora Smorgońskiego.

Przypuszczalnie wystarczy ten prowizoriczny budynek zaledwie na 3 - 4 lat, gdyż praca rośnie z dnia na dzień. Przez ten czas postara się Komitet Budowlany stworzyć odpowiednie środki celem wybudowania wielkiego gmachu na przedniej części placu. Działalności Komitetu Budowlanego przyjdą z pomocą i ułatwią mu pracę Kuratorja Instytutu które się tworzą obecnie w różnych krajach. Do prezydjum honorowego Kuratorjum wchodzi wielu uczonych śiatowej sławy, z profesorem Albertem Einsteinem na czele.

ג' 163. VIII. 1929. 1000.

געזעלשאפט „פריינד פון יידישן וויסנשאפטלעכן אינסטיטוט"
TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ ŻYDOWSKIEGO INSTYTUTU NAUKOWEGO
SOCIETY OF FRIENDS OF THE YIDDISH SCIENTIFIC INSTITUTE

ארגאניזיר־קאמיטעט פאר דעם יידישן וויסנשאפטלעכן אינסטיטוט/אדרעס: W. Pohulanka 18, Wilno

פאסט־טשעק־קאנטע Konto Czekowe P.K.O. 81.396

יאנואר, 1933.

זייער געערטער פריינד, ד״ר י. מ. צילינג!

איר האט געוויס זיך פרייען געוואר צו ווערן, אז אדאנק די אנשטרענגונגען פון די פריינד פון דער יידישער קולטור אין דער גאנצער וועלט און אדאנק דעם מסירת־נפש פון די מיטארבעטער פון ייווא איז ענדלעך געלונגען צו פארענדיקן אונדזער אייגענעם בנין און חנכט עס. בלייבט נאך איבער א סך זיך אנצושטרענגען בכדי דעם בנין אויסצושטאטן, ווי עס פאסט פאר דער היים פון דער אלוועלטלעכער יידישער קולטור און וויסנשאפט. אבער איינס האבן מיר שוין איצט דערגרייכט: די אוצרות פון דעם יידישן שאפן זיינען אין דעם פייערזיכערן מאגאזין פון אונדזער בנין באווארנט פון אונטערגאנג, ווערן געטריי אויסגעהיט אויף דור דורות ניט נאר צום זכרון, נאר אויך צום פארשן און ביי די פאסיקע געלעגנהייטן - צום פארעפנטלעכן.

שוין ביי דעם היינטיקן טאג באזיצט דער ייווא אין זיינע ארכיוון, מוזייען און ביבליאטעק ביז גאר רייכע קאלעקציעס, וואס שפיגלען אפ דאס יידישע לעבן און דאס יידישע שאפן אין די פארשיידנסטע לענדער פון די פארשיידנסטע תקופות. פאר די קנאפע 8 יאר, וואס דער ייווא עקסיסטירט, איז אויפגעטאן [illegible] א שיר אויסראטעווען פון אונטערגאנג און קאנצענטרירן פארן פארשער ווערטפולסטע מאטעריאלן פון אונדזער קולטור און געשיכטע. פריינד פון דער גאנצער וועלט, פון די ווייטסטע ווינקעלעך פון דער ערד האבן אונז געבראכט אין ייווא זאמלונגען וואס זיינען איצט דורך דעם אינסטיטוט אומגעקערט געווארן דעם גאנצן פאלק, וועמען זיי געהערן. אבער דאס איז נאך ערשט אן אנהייב. פיל מער דארף נאך צונויפגעזאמלט ווערן. די אייגענע היים פון ייווא, וואס איז איצט געעפנט געווארן, דארף זיין א וויכטיקער סטימול צו א באגייסטערטער זאמלונג־ארבעט פאר די ארכיוון, מוזייען און ביבליאטעק פון ייווא.

זייער געערטער פריינד, איר האט אוודאי אין אייער רשות וויכטיקע מאטעריאלן פארן ייווא, בריוו פון יידישע שריפטשטעלער און טוער, בילדער, דאקומענטן, זעלטענע צייטשריפטן, ביכער (קיין נפקא מינה ניט אין וועלכער שפראך, אבי מיט א שייכות צו יידן און יידנטום). האלט עס ניט ביי זיך, קערט עס אום דעם פאלק, שיקט עס איבער דעם יידישן וויסנשאפטלעכן אינסטיטוט, וווּ עס וועט אויסגעהיט אין דער בעסטער ארדענונג, באווארנט פון באשעדיקונג און באזארגט אום אויסגעפינען תיכף ביי דעם ערשטן פארלאנג, ביי דער ערנסטער נויטווענדיקייט.

גאַנצע קאָלעקציעס ווערן ניט געטיילט און בלייבן אויף אייביק פאַרבונדן מיט דעם נאָמען פון זייער נדבן.

אַרויסקוקנדיק אויף אייערע ווערטפולע שיקונגען פאַר די אַרכיוון, מוזייען און ביבליאָטעק פון ייִוואָ, פאַרבלייבן מיר

מיט די בעסטע גרוסן

אין נאָמען פון אויספיר־ביוראָ

ג׳ 163. VIII. 1929. 1000.

געזעלשאַפט „פריינד פון יידישן וויסנשאַפטלעכן אינסטיטוט"
TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ ŻYDOWSKIEGO INSTYTUTU NAUKOWEGO
SOCIETY OF FRIENDS OF THE YIDDISH SCIENTIFIC INSTITUTE

אָרגאַניזיר־קאָמיטעט פאַר דעם יידישן וויסנשאַפטלעכן אינסטיטוט/אַדרעס: W. Pohulanka 18, Wilno

פּאָסט־טשעק־קאָנטע Konto Czekowe P.K.O. 81.396

יאנואר, 1933.

זייער געערטער פריינד, מאיר [illegible]!

איר וועט געוויס זיך פרייען געוואויר צו ווערן, אז אדאנק די אנשטרענגונגען פון די פריינד פון דער יידישער קולטור אין דער גאנצער וועלט און אדאנק דעם מסירת־נפש פון די מיטארבעטער פון ייווא איז ענדלעך געלונגען צו פארענדיקן אונדזער אייגענעם בנין און הגם עס בלייבט נאך איבער א סך זיך אנצושטרענגען כדי דעם בנין אויסצושטאטן, ווי עס פאסט פאר דער היים פון דער אלוועלטלעכער יידישער קולטור און וויסנשאפט, אבער איינס האבן מיר שוין איצט דערגרייכט: די אוצרות פון דעם יידישן שאפן זיינען אין דעם פייערזיכערן מאגאזין פון אונדזער בנין באווארנט פון אונטערגאנג, וועלן געטריי אויפגעהיט אויף דור דורות ניט נאר צום זכרון, נאר אויך צום פארשן און ביי די נויטיקע געלעגנהייטן – צום פארעפנטלעכן.

שוין ביי דעם היינטיקן טאג באזיצט דער ייווא אין זיינע ארכיוון, מוזייען און ביבליאטעק ביז גאר רייכע קאלעקציעס, וואס שפיגלען אפ דאס יידישע לעבן און דאס יידישע שאפן אין די פארשיידנסטע לענדער פון די פארשיידנסטע תקופות. פאר די קנאפע 8 יאר, וואס דער ייווא עקסיסטירט, איז אויפגעטאן [illegible] אפצוראטעווען פון אונטערגאנג און קאנצענטרירן פארן פארשער ווערטפולסטע מאטעריאלן פון אונדזער קולטור און געשיכטע. פריינד פון דער גאנצער וועלט, פון די ווייטסטע ווינקעלעך פון דער ערד האבן אונדז געבראכט אין ייווא זאמלונגען וואס זיינען איצט דורך דעם אינסטיטוט אומגעקערט געווארן דעם גאנצן פאלק, וועמען זיי געהערן. אבער דאס איז נאך ערשט אן אנהייב. פיל מער דארף נאך צונויפגעזאמלט ווערן. די אייגענע היים פון ייווא, וואס איז איצט געעפנט געווארן, דארף זיין א ווי־ חיקער סטימול צו א באנייטער זאמלונג־ארבעט פאר די ארכיוון, מוזייען און ביבליאטעק פון ייווא.

זייער געערטער פריינד, איר האט אוודאי אין אייער רשות וויכטיקע מאטעריאלן פארן ייווא, בריוו פון יידישע שריפטשטעלער און טוער, בילדער, דאקומענטן, זעלטענע צייטשריפטן, ביכער (קיין נפקא מינה ניט אין וועלכער שפראך, אבי מיט א שייכות צו יידן און יידנטום). האלט עס ניט ביי זיך, קערט עס אום דעם פאלק, שיקט עס איבער דעם יידישן וויסנשאפטלעכן אינסטיטוט, וואו עס ווערט אויפגעהיט אין דער בעסטער ארדענונג, באווארנט פון באשעדיקונג און באזארגט צום אויסגעפינען תיכף ביי דעם ערשטן פארלאנג, ביי דער ערשטער נויטווענדיקייט.

גאנצע קאלעקציעס ווערן ניט געטיילט און בלייבן אויף אייביק פארבונדן מיט דעם נאמען פון זייער נדבן.

ארויסקוקנדיק אויף אייערע ווערטפולע שיקונגען פאר די ארכיוון, מוזייען און ביבליאטעק פון ייווא, פארבלייבן מיר

מיט די בעסטע גרוסן

אין נאמען פון אויספיר-ביורא

ג' 190. XI. 1929. 2000.

נעזעלשאַפט „פריינד פון יידישן וויסנשאַפטלעכן אינסטיטוט"
TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ ŻYDOWSKIEGO INSTYTUTU NAUKOWEGO
SOCIETY OF FRIENDS OF THE YIDDISH SCIENTIFIC INSTITUTE
W. Pohulanka 18, Wilno — אָרגאַניזיר-קאָמיטעט פאַר דעם יידישן וויסנשאַפטלעכן אינסטיטוט/אדרעס:
Konto Czekowe P.K.O. 81.396 פּאָסט-טשעק-קאָנטע

ווילנע, יולי 17, 1930.

צו אלע מיטגלידער פון דער צענטפארוואלטונג.

צו די סעקרעטארן פון די פע קצ"עס.

30, 8219...

חשובע פריינד,

דאס אויספיר-ביורא האט אויף זיינע לעצטע זיצונגען ארומגערעדט באריכות די פראגע וועגן דעם חנוכת־הבית פון ייווא.

די פאקטן זיינען אזוינע:

ביים בנין ווערט איצט געארבעט מיט אימפעט. אלע צימערן זיינען שוין אפגעטינקעוועט און ס'איז שוין אין זיי געלייגט די פאדלאגע. די עלעקטפע איז שוין דורכגעפירט אין ביידע גארנס, און אין דעם מאמענט ווען דער בריוו ווערט געשריבן צים מען זי דורך אין קעלערגארן. דער דאך איז אב-סאלוט פארטיק. דאס טינקעווען דעם בנין פון דרויסן וועט זיין געענדיקט ארום 25טן יולי. ארום דער צייט וועט מען מסתמא שטעלן די צענטראלע הייצונג (דער קעסל, די ראדיאטארס און די רערן זיינען שוין אלע ביי אונדז) און אין א פא רוואכן קען מען זיין פארטיק דערמיט אויך.

ממילא מעג מען זאגן מיט א ריינעם געוויסן, אז דער בנין איז שוין איף רוי פארטיק, און כדי דאס צו באצייכענען האבן מיר געגעבן אין די „ידיעות" נ' 32 א גענויערע באשרייבונג פון דעם בנין מיט די פלאנען פון אלע דריי גארנס. ווען מען זאל שטארק אונטערשטופן דאז בלאזן און מאלן, וואלט מען געקענט זיך אריינקלייבן אין דעם בנין צו סוכות, אזוי ווי מיר האבן פריער געשמועסט.

פונדעסטוועגן איז דאס אויספיר-ביורא געקומען צום באשלוס, אז מ'מוז דעם חנוכת־הבית אפלייגן ביז פסח, אדער אפילו ביז שבועות 1931. (דאס פאקטישע אריינקלייבן זיך ווערט דערפון ניט באריט).

אט זיינען די מאטיוון:

1. פארטיק מאכן דעם בנין ביז סוכות וואלט געפאדערט פון אונדז זייער א גרויסע אנשטרענגונג, אין קראפט און אין געלט. א גאנצע ריי אינסטאלאציעס (דער ביבער-אויפצוג, די אינעווייניקסטע מעלעפאנען) וועלן יעמאלט נאך

9 געוויס ניט זיין פארטיק. מיר האבן אויסגעפועלט ביי דער שטאט־פארוואלטונג, אז מ'זאל פארגיכערן דאס קאנאליזירן די וויוווולסקי־גאס, אבער אין בעסטן פאל וועלן זיך די גראב־ארבעטן ניט פארענדיקן פריער פאר אנהייב ווינטער.

2. נאך וויכטיקער איז וואס צוגרייטן דעם חנוכה־חבית פאר עטלעכע חדשים צייט איז אבסאלוט ניט מעגלעך. אין דעם מאמענט ארבעט אונדזער אפאראט, צוליב די זומערדיקע אורלויבן, נאר אויף די נייטיקסטע זאכן; דער פולפר וועט זיך ערשט אומקערן צו אונדזער מאשין אנהייב סעפטעמבער. אגב איז איצט, אין דער קלעם פון די דרינגלעכע ארבעטן און צאלונגען, ניטא נאך די געהעריקע שטימונג אויף אנצוהייבן פארבעטן געסט. לאזן אבער אלצדינג אויף די לעצטע אנדערטהאלבן חדשים איז אבסאלוט אוממעגלעך, סיידן ווער עס איז רעכנט, אז דער חנוכה־חבית קען זיך באגרענעצן מיט דעם ענגן קרייז פון אייגנסטע מענטשן.

3. דאס אויספיר־ביורא שטעלט זיך פאר די זאך גאר אנדערש און האפט צו באקומען דערויף דעם הסכם פוןנדער צענטפארוואלטונג. דער טאג פון אונדזער חנוכה־חבית דארף זיך פארוואנדלען אין א גרויסן יידישן קולטור־יומטוב איבער דער גאנצער וועלט. פון אומעטום מוזן צוזאמענשטראמען קיין ווילנע עקסקורסיעס פון ייווא־פריינד, און חוץ דעם דארפן אויף די ערטער אויך אומעטום איינגעארדנט ווערן פייערונגען. בכדי דאס אלץ צוצוגרייטן, בכדי מענטשן זאלן קענען אפשפארן צייט און געלט פאר דער נסיעה, בכדי אויף די ערטער זאלן קענען געמאכט ווערן די נייטיקע הכנות, איז נייטיק צום ווייניקסטן א האלב יאר צייט. געוויינטלעך מיינט דאס צו זאגן, אז מען זאל ניט אויף א האלב יאר פארגעסן וועגן דעם ענין, נאר אז מען זאל אנהייבנדיק פון סעפטעמבער, סיסטעמאטיש אויסארבעטן די פראגראמען און גרייטן דערצו דעם עולם. איינער פון די ערשטע נומערן „ידיעות" נאך די וואקאציעס (33 אדער 34) וואלט געדארפט ספעציעל אפגעגעבן ווערן אויף צו פאפולאריזירן די אידעע פונעם חנוכה־חבית און מפרסם צו זיין די אנגעמערקטע פלענער. בי סעפטעמבער מוזן מיר האבן דעם באשלוס פון דער צענטפארוואלטונג וועגן דעם טערמין און די פארשלאגן פון יעדן באזונדער צו דער פראגראם פון די פייערונגען.

4. דאס אויספיר־ביורא איז דערוווילע מעה נוטה צום טערמין פון שבועות 1931 און מאלט זיך אויס די פראגראם בערך אזוי:

א. אויסשטעלונג פון דער יידישער ליטעראטור און פרעסע (אין אלע שפראכן) פון ערשטן יאנואר 1926.(ווען עס האט אנגעהויבן ארבעטן די ביבליאגרא־פישע צענטראלע)

ב.. פייערלעכע זיצונג פון דער צענטפארוואלטונג עוונטועל פון ראט.

ג. אויב עסזאל געראטן אויפצורופן אויף חנוכה די געפלאנטע ארטאגראפישע קאנפערענץ, וואלט יעם אלט די פילאלאגישע סעקציע אפשר געקענט באוויזן צו פארמולירן און סומירן די באשלוסן פון קאנפערענץ ביז שבועות. עס וואלט געוויס געווען זייער פאסיק, אז די פראקלאמירונג פון דער אייניי־לעכער יידישער ארטאגראפיע זאל צוזאמפאלן מיטן חנוכת־הבית פון ייווא. מיר ווילן הערן פון אייך נאך פלענער און פארשלאגן.

ביז וואנען דער בנין וועט זיין באמת אונדזערער, ד״ה ביז וואנען אלע אונדזערע התחייבותן וועלן זיין געדעקט, וועלן נאך אלע מיטגלידער פון דער צענטפארוואלטונג און אלע פריינד פון ייווא בכלל מוזן שווער צוהארעווען. עס גייט אויף אונדז א הארבער ווינטער, און מיר וועלן נים קענען מוותר זיין אויף קיינעמס אקטיוון אנטייל. אבער וועגן דעם וועלן מיר זיך מיט אייך מישב זיין באזונדער. לעת־עתה פארלאנגען מיר פון אייך איר זאלט אונדז באלד לאזן וויסן ווי אזוי איר האלט:

א. פסח אדער שבועות 1931?

ב. ווי אזוי זאל אויסזען די פראגראם פון די פייערונגען אין ווילנע?

ג. צי האט איר עפעס פארשלאגן פאר א פראגראם פון די פייערונגען אויף די ערטער?

מיטפריינדלעכן גרוס
אין נאמען פון אויספיר־ביורא

מ. וויינרייך

פארשלאג פון מ. וויינרייך וועגן חנוכת־הבית פון ייווא־בנין.

1. דער חנוכת־הבית ווערט באשטימט אויף שמחת־תורה 1931.

2. די נייטיקייט אפצורוקן דעם טערמין, וואס איז תחילת געווען גע־פלאנט אויף פסח אדער שבועות, דריטנס ארויס אין דער ערשטער ליניע דערפון, וואס די בוי־ארבעט האט זיך פארהאלטן צוליב דוחק אין מיטלען און וועט ממתמא רוען דורכן גאנצן ווינטער.

3. עס איז אבער פאראן נאך אן אנדער וויכטיקער טעם פאר איבערדרוקן אויף סוכות. מיר מוזן זען, אז דער חנוכת־הבית זאל פארוואנדלט ווערן אין א קולטור־יום־טוב איבער דער גאנצער וועלט, וואו נאר דער ייווא האט פריינד. די גרויסע אנשטרענגונג, וואס האט געבראכט צום אויפשטעלן דעם בנין, דארף זיך פארוואנדלען אין א קוואל פון ווייטער־דיקער ענערגיע פאר אונדזער ארבעט. מאכן מיר אבער דעם חנוכת־הבית שבועות, וועט א גרויסער טייל פון דעם עפעקט גיין לאיבוד, ווייל באלד נאך דעם הייבן זיך אן די זומער־וואקאציעס, ווען יעטווידער געזעל־שאפטלעכע ארבעט ווערט אפגעשוואכט; און שפעטער איבעראנייס גיין אפ־פרישן דעם רושם איז שוין א סך שווערער.

4. עס דארפן געמאכט ווערן שוין באצייטנס אלע הכנות, אז דער חנוכת־הבית זאל דורכגיין מיטן פולן גלאנץ. דער טערמין דארף געמאלדן ווערן וואס פריער, כדי וואס מער געסט פון דער נאענטער און ווייטער פרעמד זאלן זיך צוגרייטן צו דער נסיעה קיין ווילנע. פונוואנען נאר מעגלעך (דערין אויך פון די פאראייניקטע שטאטן) דארפן ארגאניזירט ווערן צו יענער צייט עקסקורסיעס קיין ווילנע. עס דארפן אויך פארבעטן ווערן ניט־יידישע געלערנטע פון די אינסטיטוציעס וואס זיינען פארבונדן מיטן ייווא.

5. אין ווילנע גופא דארף דער אינסטיטוט איינארדענען צו יענער צייט אן אויסשטעלונג פון יידישער ליטעראטור און פרעסע פון זינט עס האט אנגע־הויבן ארבעטן די ביבליאגראפישע צענטראלע פון ייווא, ד״ה 1926–1931.

6. מיט דער חנוכת־הבית־פייערונג דארפן זיין פארבונדן נאך צוויי אקטן: א. עס דארפן פארעפנטלעכט ווערן די רעזולטאטן פון דעם ערשטן וויסנ־שאפטלעכן קאנקורס. ב.ס דארף פראקלאמירט ווערן די פאראיינהייטלעכטע יידישע ארטאגראפיע.

מוו/רב

1 דאָלער קאַמפּיין פאַרן בנין פון יידישן וויסנשאַפטלעכן אינסטיטוט

יידישער וויסנשאַפטלעכער אינסטיטוט

YIDDISH SCIENTIFIC INSTITUTE

AMERICAN BRANCH

1133 BROADWAY (Room 432) NEW YORK CITY

Telephone CHelsea 3-7816

טײַערע פרײַנט:

מיר ווענדן זיך צו אײַך אין א זײַער ערנסטן מאָמענט פאר דעם וויסנשאפטלאכן אינסטיטוט.

אײַך איז געוויס באוואוסט דאָס גרויסע ארט, וואָס דער אידישער וויסנשאפטלאכער אינסטיטוט פארנעמט אין אונדזער קולטור לעבן.

דער אידישער וויסנשאפטלאכער אינסטיטוט איז איצט דער אנ־שטאלט, וואָס קײן אידישער געלערנטער, קײן אידישער פאָרשער קען זיך ניט באגײן אָן אים. דער אינסטיטוט איז די הײם פאר אידישע גײַסטיקע אוצרות, די הײם פאר אידישע געלערנטע און פאָרשער.

ניט אומזיסט זײַנען אלבערט אײַנשטײַן, זיגמונד פרויד, ש. דובנאָוו און אנדערע גרויסע אידישע געלערנטע די נאָענטסטע פרײַנט פון דעם אינסטיטוט.

דער אינסטיטוט איז אויך אינדאָסירט פון דער נאציאָנאלער עקז. קאָם. פון אר. רינג און פון די א. ר. קאָנווענשאָנס.

צוליב דער ווירטשאפטלאכער וועלט קאטאסטראָפע, געפינט זיך איצט דער אינסטיטוט אין א זײַער שווערער מאטעריאלער לאגע.

דער גרעסטער און וויכטיקסטער קולטור־אנשטאלט אונדזערער איז אין א געפאר. טאָרן מיר ניט שטײן פון דער ווײַטן; יעדער פרײַנד מוז איצט קומען צו הילף אפילו אין דער דאָזיקער שווערער צײַט.

מיר פארלאנגען בלויז א קלײַנע בײַשטײַערונג פון אײַך. **אײן דאלאָר בלויז—בעטן מיר בײַ אײַך.** אײן דאלער פאר דעם הילף־קאמפּײַן, וואָס דער אמעריקאנער אפּטײל פון אידישן וויסנשאפט־לאכן אינסטיטוט פירט איצט אָן צו ראטעווען דעם אינסטיטוט.

און דעם דאָזיקן אײנציקן דאלער בעטן מיר בײַ אײַך אויך ניט אומזיסט. איר באקומט דאָ בײַגעלײגט א קלײַנע אָבער א זײַער שײנע מתנה פון אונדז פאר אײַער דאלער.

שיקט צו תיקף אײַער דאלאר און ווערט א שותף צו אונדזער גרויסער קולטור ארבעט.

מיר ווארטן אויף אײַער שנעלן ענטפער און דאנקען אײַך אין פאראויס פאר אײַער אָפּרוף.

מיט פרײַנטשאפט,

אידישער וויסנשאפטלאכער אינסטיטוט (אמעריקאנער אפּטײל)

[signature]

ערן פאָרזיצער

ערן־פּרעזידיום פון אינסטיטוט:

אלבערט אײַנשטײַן, בערלין
עדוארד בערנשטײַן, בערלין
משה גאסטער, לאָנדאָן
שמעון דובנאָוו, בערלין
בערנארד וואכשטײַן, ווין
חיים זשיטלאָווסקי, ניו־יאָרק
עדווארד סאפּיר, שיקאַגאָ
דוד סימאָנסען, קאָפּענהאַגען
זיגמונד פרויד, ווין

קאַמפּײַן קאָמיטעט:

י. אָפּאַטאָשו
דר. ר. אויערבאך
ג. אײַזנער
י. אָפּעלבוים
י. באַסקין
י. בענעקאָוויטש
י. בערג
מ. בראָון
ב. צ. גאָלדבערג
דר. י. גאָלוב
פּ. גינגאָלד
מ. גיסנעט
דר. נ. גירשדאָנסקי
א. גלאַנץ
פּ. גליבטער
דר. ב. האָפמאַן (צבֿיון)
א. האַרקאַווי
א. הנליי
דר. הירשבערג
מ. הײַבלום
א. העלד
פּ. ווערניק
י. ווײַנבערג
ב. וולאַדעק
נ. זווירין
דר. ח. זשיטלאָווסקי
דר. י. טענענבוים
דר. י. א. יאָפּע
א. יאָפּע
ש. יודסאָן
נ. כאַנין
י. ל. כהן
א. ליטוואַק
ח. ליבערמאַן
א. ליעסין
ה. לײוויק
ל. לעהרער
ליפּע לעהרער
יעקב לעווין
דר. ס. מאַרגאָשעס
ל. מאַיסעיעף
דר. א. מוקדוני
י. מילך
א. מיללער
ה. מינדלין
ח. מיניקעס
מ. נ. מײזעל
דר. י. א. מעריסאָן
ש. ניגער
ה. נאָוואַק
דר. מ. סאַלטעס
ל. סיגעל
דר. ש. סיימאָן
ה. עהרענרײַך
מ. עלקין
י. ענטין
דר. ה. י. עפּשטײן
דר. ש. פּאַקס
דר. ל. פאַנעלמאַן
דר. ק. פאַרנבערג
י. פישמאַן
יעקב פישמאַן
מ. פײַנסטאָון
נ. פײַנערמאַן
ד. פּינסקי
דר. מ. קאַהן
י. קאַמינסקי
י. קאַפּעלאָוו
דר. א. קאַראַלניק
נ. קאַשדאַן
דר. י. קלינג
י. קרעפּליאַק
ה. ראָגאָף
א. רײזען
ע. רעוואָוצקי
דר. י. שאַצקי
ה. שוים
א. שיפּליאַקאָף
י. שלאָסבערג
ב. שלעזינגער
דר. פּ. שניאָרסאָן

200

זשיטלאָווסקי

Tel. 15-05 טעל׳

יידישער וויסנשאַפטלעכער אינסטיטוט / צענטראַלע פאַרוואַלטונג
ŻYDOWSKI INSTYTUT NAUKOWY / ZARZĄD CENTRALNY
YIDDISH SCIENTIFIC INSTITUTE / GENERAL BOARD

W. Pohulanka 18, Wilno / גרויס פּאָהולאַנקע 18, ווילנע
Konto Czekowe PKO 81.396 / 81.396 פּאָסט-טשעק-קאָנטאָ

ט״ב ..../............

יוני 30, 1931.

ערן-פּרעזידיום פון קוראַטאָריום:
אַלבערט איינשטיין, בערלין
עדוואַרד בערנשטיין, בערלין
משה גאַסטער, לאָנדאָן
שמעון דובנאָוו, בערלין
בערנהאַרד וואַכשטיין, ווין
חיים זשיטלאָווסקי, ניו-יאָרק
וולאַדימיר כאַווקין, פּאַריז
עדוואַרד סאַפּיר, שיקאַגאָ
דוד סימאָנסען, קאָפּענהאַגען
זיגמונד פרויד, ווין

צענטראַלע פאַרוואַלטונג:
יצחק גיטערמאַן, וואַרשע
נחום גערגעל, בערלין
מאַקס ווײַנרײַך, ווילנע
משה זילבערפאַרב, וואַרשע
אליהו טשעריקאָווער, בערלין
יוסף יאַשונסקי, וואַרשע
ישראל יעפרויקין, פּאַריז
ברוך כהן-ווירגילי, ווילנע
יעקב לעשטשינסקי, בערלין
יודל מאַרק, ריגע
נחמן מייזיל, וואַרשע
נח פּרילוצקי, וואַרשע
זעליק קלמנאָוויטש, ווילנע
באָריס קלעצקין, ווילנע
זלמן רייזען, ווילנע
יעקב שאַצקי, ניו-יאָרק
יצחק שיפּער, וואַרשע

אויספיר-ביוראָ:
יצחק גיטערמאַן, וואַרשע
מאַקס ווײַנרײַך, ווילנע
אליהו טשעריקאָווער בערלין
ברוך כהן-ווירגילי, ווילנע
זעליק קלמנאָוויטש ווילנע
באָריס קלעצקין, ווילנע
זלמן רייזען ווילנע

חשובע פריינד,

נאך שטייט אונזער בנין ניט פארענדיקט, און אלע אונדזערע געזאמלטע מאטעריאלן געפינען זיך ... אין דער געדונגענער דירה, וואו עס ווערט מיט יעדן טאג ענגער.

פאר די יארן וואס זיינען דורך, זינט מיר האבן אנגעהויבן בויען דאס הויז פאר דער יידישער וויסנשאפט, זיינען פיל הייזער אויפגעבויט געווארן, און מיר געפינען זיך נאך אלץ אונטער א פרעמדן דאך.

און דאס איז באזונדערס ווייטאגדיק, ווייל אונדזער בנין איז שוין כמעט פארטיק: פון דרויסן אלץ פארענדיקט, אויך אינעווייניק זיינען די ווענט אויסגעטינקעוועט און דילן געלייגט אין אלע חדרים, צענטראל-הייצונג דורכגעפירט און די פענצטער באגלאזט, עס בלייבט נאך צו פארענדיקן די אינעווייניקסטע אינסטאלאציע, די שמיד-ארבעט אין די ארכיוו-מאגאזינעס, אויסמאלן און נאך איניקע זאכן דורכצופירן.

דאס קאן פארטיק ווערן אין א חודש צייט, אויב מיר זאלן האבן דאס נייטיקע געלט.

דעריבער מוזן מיר ווידער זיך ווענדן צו אונדזערע פריינד, זיי האבן אונדז ביז איצט געשטיצט, זאלן זיי שוין פארענדיקן, וואס זיי האבן אנגעהויבן.

דער ייווא האט ניט קיין מעצענאטן, קיין גרויסע געלט-געבער, זיינע שטיצער און בויער זיינען די טויזנטער פריינד אויף דער גארער וועלט.

מיר האבן איצט ארויסגעלאזן א מארקע לטובת דעם בויפאנד אין דעם באטרעף פון 10 פראנק. וויסנדיק ווי פארארעמט עס זיינען די יידישע מאסן, האבן מיר באשטימט אז די מארקע קאן געטיילט ווערן אויף העלפט פאר א העלפט פרייז, כדי עס זאלן קאנען זיך באטייליקן אין דער בוי-אקציע וואס ברייטערע קרייזן.

איר, חשובע פריינד, מוזט תיכף צוטרעטן ארגאניזירן דעם פארקויף פון די מארקעס. אז אייך איז אפהענגיק דער ערפאלג פון דער דאזיקער אקציע אין אייער שטאט. ציט צו אלע פריינד, שאפט א ספעציעלע קאמיסיע דורכצופירן ביי אייך די אקציע.

מאכט די אקציע פאפולער אין אלע קרייזן. זעט, אז אין יעדן הויז זאל זיך געפינען אונדזער מארקע, און דאן וועלן מיר אינגיכן האבן פארטיק דאס הויז פון יידישן וויסנשאפטלעכן אינסטיטוט.

מיר זיינען זיכער, אז איר וועט זיך תיכף נעמען צו דער ארבעט.

די מארקעס וועלן זיין געהעפט אין ביכלעך צו 5 און צו 10 נומערן. שרייבט אונדז אן וויפיל ביכלעך פון יעדן מין זאלן מיר אייך ארויסשיקן.

מיט פריינדלעכע גרוסן

בב/רב

קאָמיטעט צו בויען אַ בנין פאַר דעם יידישן וויסנשאַפטלעכן אינסטיטוט

דערוויילִיקע עקזעקוטיווע אין ווילנע:
ס. בונימאָוויטש
ד״ר מ. ווײַנרײַך
ד״ר ה. קאָוואַרסקי
ב. קלעצקין
ז. רייזען
סענאַטאָר ד״ר צ. שאַבאַד
יר. שאַפּיראָ

לויפיקע רעכענונג:
באַנקהויז ס. בונימאָוויטש, ווילנע

דערוויילִיקער אַדרעס:
Dr. H. Kowarski
Portowa 4, Wilno

ט״ב 2, ווילנע, אַפּריל 24, 1928.

אַמעריקאַנער סעקציע פון
יידישן וויסנשאַפטלעכן אינסטיטוט,
ניו יאָרק.

טייערע פריינד,

מיר דאַנקען אייך האַרציק פאַר דער טעלעגראַ-פישער באַגריסונג איַערער צום אָנהייב פון אונדזער בויקאַמיטעט-אַקציע. נאָך דעם אָפּקלאַנג, וואָס אַלע אונדזערע אַרויסטרעטונגען האָבן געפונען בײַ דער ווילנער יידישער געזעלשאַפט, נאָך די וואַרעמע בריוו און דעפּעשן, וואָס זיינען אין די הונדערטער אָנגעקומען די לעצטע פאַר וואָכן פון אַלע עקן וועלט, זיינען מיר אַבסאָלוט זיכער, אַז בײַ דער געהעריקער אָנשטרענגונג קען זיך אונדז איינגעבן צו שאַפן אַ פאָנד און אויפצושטעלן אין ווילנע אַ פעסטע היים פאַר דער צווייטער און צעשפּרייטער יידישער וויסנשאַפט. און קיין אָנשטרענגונגען וועלן מיר דאָך ניט זשאַלעווען!

מיר האָבן אייך שוין געשריבן, אַז מיר ווילן פאַרבעטן אין דעם בויקאָמיטעט די פריינד קאַפּילאָוו און שטיין. מיר וועלן זיי דינטיק אָנשרייבן אָפיציעלע בריוו; ביז איצט האָבן מיר געוואַרט אויף די בלאַנקען. וועגן ווייטערדיקע מיטגלידער פון אַמעריקע וואַרטן מיר אויף אייערע רעקאָמענדאַציעס. מיר וועלן די טעג אויס-אַרבעטן אַ גענויערן סטאַטוט פאַר דעם בויקאָמיטעט, וואָס'עס וועט גענוי אָנגע-צייכנט ווערן די גראַדאַציע פון די מיטגלידער לויט די סומעס וואָס יעדער גיט. פּרטים נאָך איינגיבן.

דערווייל גריסן מיר אייך האַרציק. אייער

מ. ווײַנרײַך

זיצונג פֿון ליקווידאַטאָרן און פֿאַרוואַלטונג

מיטוואָך דעם 8טן מאַי 1929

פֿאַראַן: פֿאַרוואַלטונג: ז. רייזען, ד״ר קאַטשערגינסקי, מ. ווײַנרײַך, א. ראַפּאָפּאָרט, ש. באַסטאָמסקי

ליקווידאַטאָר: י. שאַפּיראָ.

I. ליקווידאַציע **א.** אין וואַרשע שטייען מיר ווי פֿריער, די אַלע פּראָיעקטן פֿאַרבלײַבן האָבן זיך נאָך ניט באַשטעטיקט; פֿון ריגע זײַנען געקומען $300, די תּרומות פֿון טעאַטער; טעלעגראַם-גרויס די פּלענער אויף פּאַריז; שפּעטער וועט אויפֿגעשטעלט ווערן אין רומעניע. וואַרשע – האָט זײַנע פֿון די פּראָיעקטירטע אונטערנעמונגען די וואָכן אונדז 100 $ זײַט $100, פֿון שוועדער – 400 גילדן. דאָס איבעריקע נאָך ניט אויפֿגענומען. ליטע האָט זיך פֿון פֿריִער און גיט האַפֿענונגען אויף נאָך טעאַטער.

IV. אין רעזולטאַט פֿון דעם זײַנען מיר שוין אַרײַן פֿון 15טן אַפּריל אָן. אײַזיק פֿירן זיך צו עקאָנאָמישע פּראָצענט און שרײַבט וועגן איז די האַפֿענונג אַז די לעצטע וועלן זײַן פֿרײַ.

באַשלאָסן: טעלעגראַפֿירן טעלעגראַמען צוזאַמען אויסצאָלן די רעזערוויסטן די פּראָצענטן אַלע חודש אויסצאָלן די שטײַערן-חובֿות אויפֿן רעכענונג פֿון די סומע פֿאַרלאַנגען אינפֿאָרמאַציע טרעט צו פֿאַרגרעסערן די פּראָזיציע-סומע.

II. אַמעריקאַנער רייזע ה׳ רייזען איבערגעפֿירט וועגן דעם פּראָגראַם פֿון דער רייזע, זײַנע ווײַטערע פּלענער ווײַט אַרײַן

III. געהאַלט פֿאַר ה׳ ראַפּאָפּאָרט: באַשלאָסן צו צאָלן דעם געהאַלט ביז 75 גילדן, אָנהייבנדיק פֿון 1טן אַפּריל.

IV. ז. רייזענס אַרכיוו: באַשלאָסן אָפּצוקויפֿן בײַ ה׳ רייזען דעם אַרכיוו פֿאַרן פּרײַז פֿאַרן ייִוואָ, דערווײַל אויסצאָלן 250 דאָלאַר. היות די גרופּע פֿרײַנד האָט צוגעזאָגט צו העלפֿן בײַ דער בינשטיטוט אויסצאָלן דאָס וואָס אויף די איבעריקע $125. נאָך דעם פֿינאַנציעל ווערט גע-שאַצט ווען וועט דער ווערט פֿון דער זאַמלונג און ווען ס׳וועט זיך אַרויסווײַזן פּרײַז מער ווערט, וועט צו די איבעריקע סומע דערצייגט ווערן ביז $500

רשימה פון די גרינדער פון ייווא־בנין

1.	טוביה בונימאוויטש,	ווילנע
2.	טוביה לעווקאוויטש,	״
3.	ד״ר הערץ קאוואַרסקי	״
4.	דוד קאפלאן־קאפלאנסקי	״
5.	באריס קלעצקין	״
6.	ד״ר צמח שאבאד	״
7.	ירמיהו שאפירא	״
8.	ל. און א. דאברי, פאריז צום אנדענק פון הערמאן בארץ	
9.	דזשאינט,	בערלין
10.	נחום מען,	ווארשע
11.	פערסאנאל פון יידישן צענטראל־באנק	קאוונע
12.	איסר־בער וואלף	״
13.	זלמן לעווימאס	ריגע
14.	א. סאבאלעוויטש	״
15.	ח. יערוואבניק	״
16.	צום אנדענק פון אל. סידער,	ניו־יארק
17.	אייזיק איילבערג	מעמעל
18.	פרוי א. און ד״ר מ. סודארסקי,	קאוונע
19.	עוזר פינקעלשטיין,	״
20.	ישראל עפרוימין,	פאריז
21.	שמואל ווינטער,	וולאצלאוועק
22.	ד״ר א. קצין,	קאוונע
23.	יידישע צענטראל־באנק	״
24.	מ. אזשער	ווארשע
25.	ש. שענברון,	״
26.	צום אנדענק פון איטע גענש,	דערפעט (טארטו)
27.	ד״ר גר. וואלף,	קאוונע
28.	ש. מעלופ,	ווארשע
29.	יידישע קהילה,	טשערנאוויץ
30.	היינריך טוי,	ווין

31.	ישראל ליכטענשטיין,	דאנציק
32.	אינזש' פיינגענבוים,	ווארשע
33.	א. געפנער,	"
34.	ד"ר מ. מאטיס,	קאוונע
35.	אינזש' נ יימאן,	פאריז
36.	א. פערניקאוו,	"
37.	מ. שליט,	לאנדאן
38.	פאליאק,	פאריז
39.	ד. שווייצער,	בערלין
40.	ד"ר י. ראזען,	"
41.	בענזשאמען,	"
42.	געזעלשאפט „ריטי",	ריגע
43.	צום אנדענק פון ד"ר ק. יעווזעראוו־מעריסאן,	ניו־יארק
44.	ד"ר י. א. מעריסאן,	"
45.	גוסטאוו אייזנער,	"
46.	ארבעטער־רינג,	"
47.	ארבעטער־רינג, בראנטש 367,	"
48.	י. בערג	"
49.	ל. בראד,	"
50.	י. חאראוויטש,	"
51.	מ. חאראוויץ,	"
52.	כ. העללער,	"
53.	יידישע שריפטזעצער־יוניאן,	"
54.	י. ל. כהן,	"
55.	עדוואדר לאסקער,	"
56.	לארענס לעווין,	"
57.	לעאן מאיסעיעף,	"
58.	ה. מינדלין,	"
59.	ס. פוליק,	"
60.	י. ל. פרץ־שרייבער־פאראיין,	"
61.	פערסאנאל פון „פארווערטס",	"

62.	אב. קאהאן,	ניו־יארק
63.	יידיש־נאציאנאלער ארבעטער־פארבאנד,	" "
64.	ד"ר מייקעל קאהן,	" "
65.	י. קאפעלאף,	" "
66.	ה. רייזען,	נוארק
67.	י.א. דובאוו,	שיקאגא
68.	י.ל. פרץ־שרייבער־פאראיין,	שיקאגא
69.	ז.ב. קאמייקא,	"
70.	ל.מ. שטיין,	"
71.	שלום־עליכם־פאלקס־אינסטיטוט,	"
72.	אסקאר סטוירמאן,	באסטאן
73.	איזידאר שאפראן,	מאנטרעאל
74.	מאקס נ. מייזעל,	ניו־יארק
75.	אליהו טשעריקאווער,	בערלין
76.	יוסף ווינאגראדאוו,	ניו־יארק
77.	איזידאר ווייס,	קאוונע
78.	רפאל מאיאפעס (געב' 21 יאנואר 1908 - געשט' 2 מערץ 1930 אין ארכאנגעלס).	
79.	יעקב פינקעלשטיין,	קאוונע
80.	יצחק פינקעלשטיין,	"
81.	יעקב פרענקעל,	שאוול
82.	אליהו סאלאמאן,	קאוונע
83.	י. שאקאוו,	"
84.	גרופע פריינד פון ייווא,	קיבארט
85.	ארבעטער־רינג,	לאנדאן
86.	ארבעטער־רינג, ברענטש 14,	"
87.	מ. לוריע,	"
88.	? ביאלאוו,	"
89.	? קינברום,	"
90.	פרוי מאנקאנאגאוו,	פאריז
91.	ב. ליבערמאן,	"

92. אדוו' וו.קאצענעלסאן, סאללין (רעוועל)

93. פארוועראס־אסאציאציע, ניו־יארק

94. פראפ' ד"ר ה.סימאנסען קאפענהאגען

95. ד"ר בענעדיקט ליבערמאן, סטאניסלאוו

96. פיליפ בעער, ציריך

97. לואיס באמבערגער, נוארק

98. ווילנער רעליף, ניו־יארק

99. יחזקאל ברייטשטיין, ווlאצלאוועק

100. ח.ש.טבורש, "

101. א.פעטשעק, פראג

102. חברה קדישא, בוענאס־איירעס

103. יידישע האנדלס־געזעלשאפט, " "

104. יידישע האנדלס־קארפאראציע, " "

105. יידישע פאלקס־באנק, " "

106. מיטגלידער פון קליינהענדלער, קאאפעראטיוו, מאנטעווידעא

107. יידיש־פוילישער פארבאנד, בוענאס־איירעס
(ה' פרידמאן פרעזידענט)

108. יידיש־פוילישער פארבאנד, מאנטעווידעא
(ה' מ.טינסקי פרעזידענט)

109. עליאס מארשאל און פרוי אננא
(געב' האכמאן), בוענאס־איירעס

110. אדוו' סימאן קאנטאר און פרוי
דעליא (געב' פרישמאן) " "

111. דוד קאזשעס, " "

112. משה גאווענסקי, " "

113. אינזש' נירנבערג, " "

114. סאלאמאן סאלאמאן און פרוי " "

115. ד"ר יואל זינגער, בוענאס־איירעס – צום אנדענק פון זיינע עלטערן;
די יידישע קאלאניסטן פון ענטרע־ריאס – משה און גיטל זינגער.

116. ד"ר ראובן ראוונער, רעסיסטענסיע . צום אנדענק פון זיין
פאטער יואל ראוונער, געשט' אין עלטער פון 67 יאר אין דער קאלאניע
117. וויזשא מאנטערא אין יאר 1928.

117. מ.פאליאקאף, בוענאס־איירעס

118. ד"ר מ.סאטאנאווסקי, " "

.119 ה. גאלדענבערג, בוענאס־איירעס

.120 געזעלשאפט פריינד פון ייווא, "

.121 קאמיטעט פארן יידישן פאלקס־טעאטער, "

.122 יעקב זאסלאווסקי, "

.123 משה עלמאן, "

.124 וויקטאר רינג (צום אנדענק פון זיין זון זלמן רינג), געשט 6 סעפטעמבער 1930) "

.125 ראזא און גר׳ קאפלאן, קאוונע

.126 סאפיע וויינרייך (12 סעפטעמבער. 1933.

.127 אמאלגאמייטעד קלאדהינג ווארקערס יוניאן, ניו־יארק

.128 מאקס קראנשטאר, "

.129 וויליאם הערץ, "

.130 ד"ר א. סאלאווייטשיק, ווארשע

.131 מאריס שווארץ, ניו־יארק

אפמאך

דעם ...... אקטאבער 1929 האבן מיר די אונטערגעשריבענע..........

.... פון איין זייט און דער קאמיטעט צו בויען א בנין פאר דעם יידישן וויסנשאפטלעכן אינסטיטוט אין דער פערזאן פון ט. בוגימאוויטש, ב. קלעצקין און י. שאפירא פון דער צווייטער זייט געשלאסן אן אפמאך אויף אזוינע באַ־דינגונגען:

1) מיר די אונטערגעשריבענע............. נעמען אויף זיך אויס־צופירן די בוי־ארבעטן אויף דעם פלאץ וויוואולסקי־גאס 18, וועלכע באשטייען אט אין וואס:

א. אין אויסבויען א פולקום טרוקענעם קעלער דורך אונטער־פירן אונטער דעם הילצערנעם בנין, וואס שטייט איצטער, א שטיינערנעם פונ־דאמענט מיט האלב־ציגל־באקליידונג; דערין גייט אויך אריין דאס אויסגראבן און ארויספירן די ערד ווי אויך דאס אפרייניקן דעם בנין פון שוט פון דרויסן און פון אינעווייניק.

ב. אין מאכן אין קעלער א פאדלאגע פון צעמענטענע פליטעס אדער פון מאזאיק – בעטאן.

ג. אין מאכן איבער דעם קעלער א סופיט פון אייזערנע באלקעס מיט אן אייזן־בעטאנענער אנפילונג צווישן זיי; דער סופיט דארף זיין באַ־טינקעוועט מיט א געמישטער צעלאזונג.

ד. אין אוועקשטעלן א טרעפ אין קעלער אריין, לויטן פלאן.

ה. אין מאכן קעלער־פענסטער מיט גראטעס און מיט צעמענטענע קאסטנס פאר זיי און אויך אינעווייניקסטע אייזערנע לאדנס צו די פענסטער.

ו. אין אוועקשטעלן א הינטערשטע טרעפ אין קעלער אראפ צום קעסל־שטוב און צום קוילן־סקלאד.

ז. אין אוועקשטעלן א שטיינערנעם טרעפן־קאסטן אנשטאט דעם איצטיקן הילצערנעם און שטיינערנע טרעפ פון ערשטן גארן ביזן בוידעם; דערביי דארף איבער דער הינטערשטער טרעפ געמאכט ווערן א פייער־פעסטער איבערדעק.

ח. אין אוועקשטעלן א פאדערשטע טרעפ צום צווייטן גארן ארויף אויף אנשפאר־סלופעס און אויף אייזערנע באלקעס אויף די סלופעס. פון דעם טרעפ־פלאטפארם דארף די טרעפ גיין אין צוויי מארשן, און אויפן צווייטן

נארן דארף זי זיין פארבונדן מיט דער הינטערשטער טרעפ לויטן פלאן. די טרעפלעך דארפן זיין פון צעמענט־בעטאן, און מאזאיק.

ט. אין אוועקשטעלן אלע טירן, וואס זיינען נייטיק אין קעלער.

י. אין אויסבויען און איינבערשטן ליכט־לאמטערן איבער דער פאדערשטער טרעפ, וואס זאל זיין צוויי מאל באגלאזט, פון אויבן און פון אונטן.

כ. אין אויסבויען א קוימען פון דער קעסל־שטוב, ארויסגע־רוקט איין מעטער איבער דעם דאך־געגשער.

ל. אין אוועקשטעלן אריינגאנג־טרעפלעך פון הויף צום פא־דערשטן און צום הינטערשטן אריינגאנג מיט בעטאנענע בארטן ביי די זייטן.

מ. אין צונעמען די הילצערנע שפערעכיעס און ווענט אין די ערטער וואו די טרעפ ווערן געבויט אדער איבערגעבויט.

נ. אין מאכן א פאדלאגע אין דעם ערשטן גארן פון די ברעטער פון דער איצטיקער פאדלאגע, צוגעבנדיק נייע אויף וויפיל דאס וועט זיך ארויסווייזן פאר באמת נייטיק.

ס. אין איינארדענען דעם הויפט־אריינגאנג מיט א טאמבור און טאפעלע פליגל־טירן, מיט באשמידונג און באגלאזונג.

ע. אין מאכן ארום דעם בנין א צעמענטענעם טראטואר, איין מעטער די ברייט אויף א טאפעלן אונטערשלאק פון געפעכטן טאל.

פ. אין פונאנדערנעמען די אויוונס און די גרונד־קוימענס.

פ. אין אויסבויען א פייערפעסטן סייף אין קעלער.

צ. אין אויסגראבן א בעטאנענע גרוב פאר די קוילן לעבן דער קעסל־שטוב.

ק. אין אויסגראבן א שאמבא.

2) אלע אויבנאויסגערעכנטע ארבעטן זיינען מיר אונטערגעשריבענע .... מתחייב אויסצופירן פון אונדזער מאטעריאל, מיט אונדזער ארבעטסקראפט, לויט די באגלייטנטע פלענער און טעכנישע קאנדיציעס און אויך לויט די פאראָרדענונגען און אנווייזונגען פון דעם טעכנישן השגחה־געבער ה׳ ארכיטעקט ט. סמארגאנסקי.

3) אלע ארבעטן, וואס וועלן זיין אויסגעפירט ניט ריכטיק זיינען

מיר זיך מתחייב איבערצומאכן תיכף, און אומזיסטן איבעררייד, לויט די אנווייזונגען פון דעם ארכיטעקט.

4) אלע ארבעטן ביים אויסבויען דעם קעלער אויף רוי זיינען מיר די אונטערגעשריבענע .... זיך מתחייב אויסצופירן אין משך פון 4 וואכן די איבעריקע ארבעט אין 6 וואכן פון דעם טאג, ווען דער איצטיקער אפמאך ווערט אונטערגעשריבן. צו דעם זעלביקן 16וואכיקן טערמין דארף אויך זיין פארטיק די הינטערשטע טרעפ; די פאדערשטע אינעווייניקסטע טרעפ קענען מיר פארענדיקן נאך מיט צוויי וואכן שפעטער ד"ה ניט שפעטער ווי 8 וואכן נאכן טאג פון אונטערשרייבן דעם איצטיקן אפמאך.

5) אלע חשבונות, וואס מיר אונטערגעשריבענע .... שטעלן צו – סיי פאר מאטעריאל, סיי פאר אויסגעפירטע ארבעטן – דארפן קאנטראלירט און אונטערגעשריבן ווערן דורך דעם ארכיטעקט און דורך דעם אויפזעער פון בוי־קאמיטעט. חשבונות ווערן צוגעשטעלט ניט אפטער ווי צוויי מאל אין מאנאט.

6) מיר אונטערגעשריבענע .... זיינען זיך מתחייב איינצולייגן א קויציע אין סכום פון   דאלאר פארן אנהייב פון דער ארבעט. מיט דער דאזיקער קויציע ווערט באווארנט דער טערמין און די קוואליטעט פון דער ארבעט. אויב די ארבעט וועט אויסגעפירט ווערן צום טערמין (4, 6 און 8 וואכן פון דעם טאג ווען דער קאנטראקט ווערט אונטערגעשריבן), ווערט די העלפט פון דער קויציע צוריקגעצאלט תיכף; די אנדערע העלפט בלייבט ליגן נאך א האלב יאר צייט נאכן טערמין ביז וואנען עס וועט זיין מעגלעך פעסטצושטעלן די טרוקנקייט פון דעם קעלער.

7) די ארבעטן, וואס זיינען אויסגערעכנט אין פונקט 1 נעמען מיר .... זיך אונטער אויסצופירן פאר דער סומע פון דאלאר; דער דאזיקער סך־הכל שטעלט זיך צונויף פון אזוינע סומעס לויט די איינציקע פאזיציעס:

8) אויב אין גאנג פון דער ארבעט וועט וועלכער עס איז טייל פון דער באשטעלונג אפגערופן ווערן, ווערט די אויף דעם באשטימטע סומע אראפגערעכנט פון דעם אלגעמיינעם פרייז פון דער ארבעט. –קיין שום העכערונג פון די פרייזן וועט ניט פארקומען אונטער קיינע אומשטענדן.

מחייב אויסצופירן דעם איצטיקן אפמאך ערלעך און בשלמות.

18) אלע מיינונגספארשיידנהייטן, אויסער די פעסטגעשטעלטע פרייזן דארפן געלייזט ווערן אין א טערמין נישט לענגער ווי אין א וואך דורך מענטשן, וועלכע וועלן אויסגעקליבן ווערן דורך ביידע צדדים.

19) דער בוי־קאמיטעט האט דאס רעכט אפצוגעבן די ארבעט נאך זיין איינזעען אומאפהענגיק פון די פרייזן פון די קאנקורענטן.

<u>טעכנישע קאנדיציעס</u>

<u>פאר די ארבעטן ביים איבערבויען דעם בנין פון דעם יידישן וויסנשאפטלעכן אינסטיטוט, וויוואולסקי־גאס, 18.</u>

מיר אונטערגעשריבענע .... נעמען זיך אונטער אויסצופירן די ארבעטן, וואס זיינען אויסגערעכנט אין אפמאך אפהיינגדיק דערביי די ווייטערדיקע טעכנישע קאנדיציעס:

1. די ווענט פון דעם קעלער דארפן זיין צונויפגעשטעלט פון מינימום 20־צענטימעטערדיקע שטיינער. די גרעב פון די ווענט דארף זיין ממש 71 צמ., דהיינו: דער שטיין - 53 צמ', איזאלאציע - 5 צמ', און א באקליידונג אויף א האלבן ציגל - 13 צמ'. די ווענט דארפן געלייגט ווערן מיט א זארגעוודיקער פארפעסטיקונג; די צעלאזונג דארף זיין א געמישטע, מיט א צעמענט־געהאלט פון 1/6 פארגעט; די באקליידונגס־וואנט דארף זיין פון געפרעסטע ציגל אויף א צעמענטענער צעלאזונג 1 צו 3.

2. די פאדלאגע אין קעלער דארף האבן א בעטאנענעם גרונט און דאך פון אויבן זיין פארגאסן מיט גלאטן צעמענט.

3. דער סופיט דארף זיין פון 8 צאליקע טאפל־געקארבטע באלקעס, וואס שפארן זיך אן פון איין זייט אן די ווענט פון דער צווייטער זייט אויף טרעגערס, וועלכע זיינען דורכגעלייגט אויף די סלופעס פון דער מיטל־סטער וואנט. די טרעגערס דארפן זיין פון 10 צאליקע, טאפל־געקארבטע באלקעס ביי צווישנרוימען פון 45 מעטער; ביי קלענערע צווישנרוימען צווישן די סלופעס קלעקן 9 צאליקע באלקעס; וואו וואסערע צו שטעלן וועט אנווייזן דער ארכיטעקט. צווישן די באלקעס דארף זיין בעטאן אויף אייזערנע שטענגלעך לויט מאניעס סיסטעם. אלע אייזערנע באלקעס דארפן ארומגעוויקלט ווערן מיט א דינעם דראט. דער דעק דארף פארן בעטאנירן באשאטן ווערן מיט א פיינעם ציגל־גראנט. דער סופיט דארף געטינקעוועט ווערן מיט א געמישטער

№ 2

סמעטע פארן קאָמיטעט פון
„ידישן װיסנשאַפטליכן אינסטיטוט.״
אױף איבערצובױען דעם בנין אױף װיװולסקע, נומער 18 פון די אונטערנעמער
משה קאַגאַן און שלמה חאָלעם, װילנע, זאַװאַלנע 10/2.

==

סמעטע פאר אלע ארבעט װאס געהערט אױף אױסצובױען דעם קעלער.

21.306	53	"	402"	קו' מעטער	1). אױסמױערן די װענט און סלופעס פון קעלער פון שטײנער דיק 0,53 און באַקלײדונג מיט ½ ציגל פון פרעס 0,13 און איזאָלאַציע צװישן שטײן און ציגל 0,05 אױף צומישטע צעלאָזונג װילנער װאַפנע און צוגאָב צעמענט. אין דער מאָס ג״ט אר״ן די קעסל-שטוב נידעריקער מיט 1½ מעטער טיפער.	1
3600	3	"	1200"	קו' מעטער	1). אראָפּ נעמען די דילן און אױסגראָבן די זאַמד פון קעלער און ארױספירן.	2
5600	16	"	350"	קו' מעטער	2). די פאָדלאָגע אין קעלער מאכן א בעטאָנענע פון פליטעס צעמענטענע אָדער מאָז״קע.	3
7442"	"	65	11.450.	ק״ל	3). דעם סופיט איבערן קעלער אין קעסל-שטוב פון אײזערנע באַלקענס געדעקט, און איבער די סלופעס פרײז מיטן אװעקלײגן.	4 5
200	8		25	ו.ל.	3). איבער די פענסטער לײגן אײן מאָל רעלסן.	5
6000	15	"	400	קו' מעטער	3). דעם סופיט מאכן פון בעטאָן 0,12 די דיק און אײנלײגן דראָטן אין די באַלקנס אונטערלײגן דראָטענע סיעטקעס, און די טרעגער אױף די סלופעס, די 9 צאָליקע באַלקנס אױספילן מיט בעטאָן און די אלע ראַספּאַלובקעס פון ברעטער.	6 6
987	2	50	395	" "	3). טינקעװען דעם סופיט פון גאַנצן קעלער און די פענסטער די גלעפּעס.	7
900	45		20.	שטיק	4). מאכן א טרעפּ אין קעלער פון מאָז״קע אױף אײזערנע געבױגענע באַלקנס קאָסאָורען מיט א פּלאַטצאַדקע פון בעטאָן און מאָז״קע מיט א גאַלערײע פון אײזן לױטן צײכנונג און פּלאַן מיט פּאַרענטשן יאַסינאָװע.	8
46,035 "						

46035 "	"	"	"		
3570	210 "	17		5). די פענסטער אין קעלער פון הילצערנע שלײנגעס מיט דאפעלע ראַמען מיט גלאָזן און מאָלן אין גראַטעס פירקאַנט אײזן 1 אויף 1 און לאָדן אײזערנע לויטן פאַשריפט, און אויסבעטאָנירן קאַסטנס אין דרויסן פאר די פענסטער לויט די טעכנישע פאָרשריפטן.	9
180 "	90 "	2	"	6). 2 טירן אין קעסל-שטוב אײנצעלנע מיט שלײנגעס מיטן שמידן און מאָלן.	10
600	300 "	2	"	8). אין קעלער בײ דעם אר״נגאנג 2 טירן מיט שלײנגעס אײזערנע לויטן צײכנונג און טעכנישע באדינגונגן.	11
960	60 "	16		10). אויסמויערן א קוימען פארן קעסל דעם לופט פאַרן קעסל 0,30 x 0,30. פאר די ווענטילאַציע 0,30 x 0,15 די דיק ווענט 1½ ציגל און 1 ציגל אײן אײזערנער	12
40	40 "	1		קאָלפאַק.	
1000 "	"	1		14). אויספירן אין קעלער א בעטאָנענעם סייף, די ווענט 0,20 x 3,00 x 3,00 x 2,50. אײן אײזערנע טיר און אויסטינקעווען די ווענט.	13
500 "	"	"		15). אײנאָרדנען די איבערטײלונג, ווענטלעך אין דז קלאָזעטן און די טירלעך, און 2 טירן אין די מויער- ווענט בײם אר״נגאנג. די טעפ פון די קלאזעטן און וואסערלײטונג און דער שאַמבאָ גײט אין דער סמעטע ניט אר״ן.	14
1300				6). די גרוב פאר די קוילן פון בעטאָן 3,00 x 4,00 1,50 לויט די פארשריפטן.	15
400	-	-	-	6). פארן פאַרנאַנדערנעמען די אויוונס און די קוימנס און ארויספירן די גרוז און פארדעקן די לעבער פון דאך.	16
51585 "					

54585.00

סמעטע פארן ערשטן און צווייטן גאָרן.

6). פון איבערן קעלער אין אָנפאַנג אויסמויערן ווענט פאר די הינטערשטע טרעפּ, פאר ערשטן און צווייטן גאָרן, פארן בוידים אר״נגאנג פון 2 ציגל און 1½ ציגל דיק מיטן טינקעווען פון צוויי זייטן ווענט אלץ אויף קאלך. 1

5115 | 33.— | 155

6). פאר די הינטערשטע טרעפּ, טירן און פענסטער מיט שמידן און גלאזן. 2

840 | 120 | 7

6). די איבערדעקונג איבערן טרעפּ פון רעלסן מיט בעטאן. 3

250 | 25 | 10

6). די טרעפּ צעמענטענע לייגן אויף אייזערנע באלטנס געבויגענע מיט גאלעריעס פון אייזן און פארענטשן סאָסנאָווע און אונטער די געלייגטע טרעפּ טינקעווען. 4

1380 | 23 | 60.

6). אויפן צווייטן גאבן אר״נגאנג אין צימער א פּלאָשצאַדקע מיט 8 טריט פון צוויי זייטן מיט גאלעריעס און סאסנאווע פארענטשן. 5

300

6). 7 פּלאָשצאַדקעס אויף דעם הינטערשטן טרעפּ, אייזערנע באלטנס מיט בעטאנען.

462.50 | 25 | 18.50

7). די טרעפּ פון פאדערשטן אר״נגאנג אויספירן מאָזאַאיצנע אויף אייזערנע געבויגענע באלטנס אויף אַן אנשפאר. סלופּעס געמויערטע מיט געלעריעס אייזערנע לייטן צייכנונג מיט פארענטשן פון יאסיען מיט א פּלאשצאַדקע פון בעטאן מאזייקע פאר דעם פריי.

3000

7). אויספירן די אלע ארבעט פון וועסטאיביל פון פאדערשטן אר״נגאנג און הינטערשטן טרעפּ, ד.ה.: ארויסנעמען די ווענט און מאכן א נייע וואנט מיט א סופיט איבערן טרעפּ פון ערשטן גארן און אויסטינקעווען דעם וועסטאיביל די ווענט און סופיט דורך 2 גארן פאר די אנגעוויזענע ארבעט מיט מאטעריאל. 8

1500

9). פארן אויספירן איבערן פאדערשטן טרעפּ א ליכטפאָנאר לויטן טעכנישן פארשריפט.

1000

18432

68432	00 "	"	" "
250		125 "	2
3500		10 "	350
550		- -	2
640		16 "	40
73372 "			

300

11). די דרויסיקע טרעפלאך פון פאדערשטן און הינטערשטן 10
ארײנגאנג פון מאזײקע מיט בעטאנענע בארטן. [illegible]

12). די פארלאגעס פון ערשטן גאבן מוז געמאכט װערן 11
דורך פון נײע ברעטער 1½ מיט נײע לאגעס און [illegible]
פוס-געזימסען.

13). אויספירן א טאמבור בײ דעם פאדערשטן ארײנגאנג
פון הויף אין װעסטאיביל מיט טירן דאפעלטע 12
פון סאסנע און געמאלטע לױטן צײכנונג פון
ארכיטעקט און מיט מעשענע אנטאבעס.

17). ארום דעם בנין מאכן א לאװע אויף 1 מעטער ברײט 13 [illegible]
מיט א בעטאן מיט דאפעלטע טאל מיט סמאלע. 2.

18). פאר די אלע אונטערשטעמפלען די װענט און שטיפן
מיט ברעטער די ערד און קראנקן-קאסע און פארזי- 14
כערונג די ארבעטער 5% אויסער סקאבאװע אויסגאבן.

~~19). די אלע אלטע מאטעריאלן װעלכע ס"װעט ארויסקומען~~ ~~15~~
~~פון דעם פונאנדערנעמען. ד.ה.: די אלטע ברעטער,~~
~~ציגל, שטײנער געהערט צום פארװענדן אין דער~~
~~ארבעט אויף װיפיל ז"ײנען נאך גוט, נאך קלעצער~~
~~און באלטן גיבן מיר אפ צום קאמיטעט.~~

שיע קאופמאן שלמה חאלעמ

38×5
8-1

סמעטע

אויף דעם אויבערבוי פֿונעם הויז

שטיינהויזער.

№ по порядку.	I Наименованіе работъ и матеріаловъ אַרבעט און מאַטעריאַל	Количество. צאָל - מאָס	СУММА Частная Zlot. (Руб.)	Gros. (Коп.)	СУММА Общая Zlot (Руб.)	Gros (Коп.)
		מעטער	זלאָט			
1	אונטערהאַלטן די 2 שטאָקיגע הויז [illegible] בלויקע שטיין: [illegible] 13×18 צו 8 [illegible]	24	15.	–	360.	–
1A	[illegible] אין אַלגעמיין				200.	–
2	[illegible] - אַרבעט: [illegible]	1.680.–	4.	50.–	7.560.	–
3.-	[illegible] - אַרבעט צום קעלער: [illegible]	361.–	55.	–	19.855.	–
4.	[illegible] 3 מעטער אין קעלער [illegible]	27.–	40.	–	1.080.	–
5.-	17.– [illegible] אין קעלער	182.–	12.	–	2.184.	–
5A	[illegible] 6″	58.–	3.	–	174.	–
6.-	אין קעלער [illegible]	28.–	15.	–	420.	–
7.-	[illegible]	17½	110.	–	1.925.	–
7A	[illegible] 2 [illegible]	–	–	–	200.	–
7B	[illegible]	–	–	–	300.	–
8.-	[illegible] 9″	50.–	1650.– 0.80.	–	1.320.	–
9.-	[illegible] 19.40 [illegible] 8″	465.60	11.640.– 0.70.	–	8.148.	–
10.-	[illegible] קעלער	320.–	12.	–	3.840.	–
11.-	17.– פֿענסטער אין קעלער [illegible] 6″ [illegible]	17.–	160.	–	2.720.	–
12.-	אין קעלער [illegible] 1.– מעטער [illegible]	16.	20.	–	320.	–
12A	– – – – 1.50 – – – –	12.–	45.	–	540.	–
					51.146.	–

№ по порядку.	Наименованіе работъ и матеріаловъ	Количество.	СУММА			
			Частная		Общая	
			Руб.	Коп.	Руб.	Коп.

II

№ по порядку. [illegible]	Наименованіе работъ и матеріаловъ ארבעט און מאטעריאל	Количество. [illegible]	СУММА			
			[illegible] Частная		[illegible] Общая	
			Руб.	Коп.	Руб.	Коп.
	איבערטראג . . .	. . . . . .			51.146.	–
13.–	[illegible] 1.10	8.–	40.	–	320.	–
14.–	[illegible]	320.–	8.	–	2.560.	–
15.–	[illegible] 7 [illegible] 2 [illegible]	9.–	100.	–	900.	–
15A	[illegible]	1	–	–	130.	–
16.–	[illegible]	7.–	10.	–	70.	–
17.–	[illegible]	150.–	35.	–	5.250.	–
18.–	[illegible] 1.– [illegible]	44.–	25.	–	1.100.	–
18A	[illegible] 1.90 [illegible]	12.–	50.	–	600.	–
18.B	–„– –„– –„– 1.26 –„– –„–	22.–	40.	–	880.	–
18.C	–„– –„– –„– 1.05 –„– –„–	6.–	30.		180.	–
19.–	2.10 x 0.75.– [illegible]	7.–	70.	–	490.	–
19A	4.50.– x 1.80.– –„– [illegible]	3.–	160.	–	480.	–
19.B	3.50 x 1.– –„– –„– –„–	1.–		–	150.	–
19.C	1.50.– –„– –„– –„–	3.–	30.		[illegible]	
20.–	[illegible] 2 [illegible] [illegible] 2 [illegible]	–	–	–	600.	–
20A	[illegible] 1 [illegible]	–	–	–	50.	–
21.–	[illegible] 3 [illegible]	–	–	–	600.	–
22.–	–„– [illegible] 3x3x2 [illegible] 2 [illegible]	18.–	30.		540.	–
22A	[illegible]	1	–	–	300.	–
23.–	[illegible] 3.50 x 1.50 x 3.– [illegible]	15.75	100.	–	1.575.	–
24.–	–„– [illegible] 1.50" [illegible]	318.–	10.	–	3.180.	–
	אלגעמיינע סומע				71.191.	–
25	2% פון דער אלגעמיינער סומע [illegible]				1.423.	82
	([illegible] 82/100)				72.614.	82.

[illegible] 15/X 1929

[illegible signature]

№ по порядку.	Наименованіе работъ и матеріаловъ	Количество.	СУММА			
			Частная		Общая	
			Руб.	Коп.	Руб.	Коп.

צו די [illegible]-ווילנער [illegible]
פון יודישען וויסנשאפטליכען אינסטיטוט
אין ווילנע, וויוולסקער גאס 18.

פון אונטערגעשריבענעם
[illegible]
[illegible] גאס 9.

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible].

[illegible]

Paris 21/II 30.

Глубокоуважаемый Товій Израилевичъ!

В среду утромъ позвонилъ я г-ну Эфройкину, председат. Парижск. Комит. „IWO", прося его сообщить мнѣ адресъ г. Чериковера, если таковой еще в Парижѣ. Отвѣтъ последовалъ, что дней 12, как его уже здѣсь нѣтъ. Когда же г. Эфройкинъ узналъ, что с нимъ говоритъ строитель Института в Вильнѣ, онъ проситъ меня не отказать заѣхать к нему сейчасъ в „Палестиналлойдъ", гдѣ онъ работаетъ. Я изъявилъ свое согласіе и немедленно направился к нему. Онъ очень тепло меня встрѣтилъ и заявилъ, что радъ будетъ узнать от меня в какомъ положеніи дѣло постройки зданія „IWO". Я со своей стороны счелъ нужнымъ сказать, что в дѣлахъ нашего Вил. Комитета не свѣдущъ и могу лишь информировать его в дѣлахъ постройки. Из собесѣдованія с нимъ я вынесъ впечатлѣніе полной его освѣдомленности в дѣйствительномъ положеніи дѣлъ и тѣмъ легко могъ его ознакомить с деталями работъ по постройкѣ.

Это очень симпатичный, деятельный человек, глубоко сочувствующий делу Института. После пары часовой беседы он сообщил мне, что как раз завтра, т.е. в четверг, в 9 ч. веч., состоится заседание Парижского комитета Института у него на дому и просил меня не отказать в любезности явиться на это заседание и сообщить те сведения, которыми я успел поделиться с ним. Тогда вечером я отправился на заседание, где застал всех активных деятелей Правления Парижского Комитета. Я присутствовал при обсуждении повестки дня и вынес отрадное впечатление, что работа местного Комитета в полном разгаре. В частном порядке могу Вам сообщить, что было прочитано письмо г. Чериковера, с указанием лиц, которых можно было бы еще привлечь к деятельности и к этому списку Парижским Комитетом ~~было~~ устными предложениями было добавлено немало новых лиц, могущих помочь личными связями и активной работой. Так решено было поручить г. Доброму повидаться с одним из братьев бар. Гинзбургов и с ним заехать к Ротшильду. Был задет вопрос об американском фонде Карнеги; было решено снестись с Виленской в отношении Рокфеллера, где инициатива этого дела принадлежит д-ру Вейнрейху. В работу Комитета решено ввести организацию цикла лекций. Довольно интересную форму прений вызвал вопрос о языке этих лекций и месте чтения. Были намечены лектора и темы докладов. В общем была видна деятельная работа Комитета и чувствовалась вера в продуктивность работы. Когда повестка дня была закончена, председ. заседания г. Добрый сообщил Правлению, что в моем лице они видят „свежего" гостя с места, который „на десерт" не откажет поделиться новыми сведениями. Я начал с того, что я не сведущ в делах Вил. Правления Института и не уполномочен на сообщение каких-либо сведений, что случайно приехал в Париж и в вопросах, касающихся только постройки могу их проинформировать. Я сообщил им о том, что Институтом приобретен обширный плац с постройками, под одной из которых нами устроено просторное помещение библиотеки. Познакомил их с картиной характера этой работы, но сообщил что нам работы пришлось замедлить не столько вследствие атмосферных условий, сколько финансовых. Сообщил о необычайно стойкой, активной работе Вил. Комитета, прилагающего все старания к изысканию средств; сообщил о намерении нашем, тов. Гуралевич, соорудить забор со стороны прилегающей улицы и тем придать благообразный вид преддверию будущего здания. Счел удобным под-

черкнуть г-ну Доброму, что его щедрыя пожертвованія вызывают сенсацію и инте-рес к личности щедраго жертвователя (в эту минуту г. Добрый покраснѣл и широко улыбнулся). На вопрос, поставленный мнѣ, застрахована ли библіотека от могущаго быть пожара, я ответил, что это был первый и неординарный вопрос, поставленный мнѣ Вил. Комитетом и что все технические ме-ры (а именно жел.-бет. перекрытия и проч.) мною приняты и в этом отношеніи можно быть совершенно спокойным. Сообщил им о спе-ціальном сейфѣ. На вопрос г. на Добраго — сколько уже потрачено на работы, ответил ему сколько. „Как же решился Комитет присту-пить к работам, не будучи обеспеченным вполнѣ деньгами?", спросил он. На это я ему ответил, что не мало строит в Вильнѣ общественных зданій, которыя выростали из ничего и функціонируют до сих пор. Тѣм Вильна и знаменита, что вопреки физическому закону, что „из ничего, ничего и не создается", Вильна именно из „ничего" да создает. Пе-раз, во-вторых есть надежда на помощь [illegible] и несомнѣнно то, что дѣло будет доведено до конца. Тут же мнѣ сообщили о вывезенных оттуда г. Черняховером 32.000 р. сообщили, что, вѣроятно, вскоре будут собра-ны еще единовременные пожертвованія до 1/2 тысячу долл. и что на [illegible] можно разсчитывать до 2.000 $ в год. Заседание кончилось к 12 1/2 ч. ночи. Полагаю, что все мною сообщенное будет не безинтересно для членов нашего правленія. Желаю Вам всех благ, искренно преданный Ф. Л. Смар[illegible]

Между прочим после заседанія г-н Эдр[illegible] просил меня зайти вмѣстѣ с ним к доброму г. Полякову.

Техническія условія
на работы по перестройкѣ до…
в Вильнѣ, по ул. Wiwulsk…
№ 18.

Мы нижеподпис...... принимаем на себя ис… работ, соблюдая нижеслѣд. техн. условія:

а/ Стѣны подвала должны быть сложены из кам… в 20 сант. Толщина стѣн — 0,71 mtr.: камня — 0,53 mtr, Чебо.. облицовка в полкирпича — 0,13 mtr. Кладка стѣн подвала … расщебёнку; раствор слѣдующій, при содержаніи цем… из кирпича-прес на растворѣ цементном 1:3.

в/ пол подвала должен имѣть бетонное основан… в два ряда на цем. растворѣ или цем.-мозаичный с…

с/ потолок — из желѣзных 8" балок, уложенных од… другой по трегерам, положенным по столбам ср… Размѣры трегеров — 10" двут. балки, при пролетах в … летах между столбами до 9" по указ. техн. надз.; … по желѣзн. // арками системы Монье. Всѣ желѣз… окручены тонкой проволокой, затѣм перед бетон… мелким кирпичн. щебнем. Отштукатурка потол… 1/9 цемента. Потолок должен быть набѣло окрашен…

d/ Лѣстница в подвал — цементно-мозаичная, на к… гласно рабочаго плана архитектора. Перила … архитектора; поручни ясеневые, полированные, дал…

е/ Окна подвала, в количествѣ указанном на рабочем чертежѣ, размѣрами в щелях 0,71 × 1,00 mtr. (чистый свѣт), с желѣзными рѣшетками в переплет, из квадратн. желѣза 1"×1", задѣл. в щелях. К окнам двойная рама, с оковкой и остекленіем, окраш. бѣл. масл. краской, два раза. К окнам внутр. ставни из желѣза, толщ. в 2 mm., в рамку из полосового желѣза, шир. в 1½ сант. и толщ. в 3 mm. Ставни должны быть окрашены в сѣрый цвѣт, маслян. Коробки перед окнами — цементные, с цем. покатым дном.

f/ Стѣны черной лѣстницы должны быть сложены до верху из кирпича, толщиной в рамкѣ в первом этажѣ в 2 кирп., а выше в 1½ кирп. на извест. растворѣ; верхнее перекрытіе — бетонное по желѣзнодорожным рельсам. Ступени цементные на косоурах, площадки бетонные на желѣзн. балках. Перила желѣзные, поручни сосновые.

i/ Парадная лѣстница должна быть основана на опорных столбах и косоурах, согласно рабочаго // чертежа. Ступени лѣстницы — цем.-мозаичныя. Перила — желѣзные по рисунку, поручни — ясеневые, полированные. Площадки — бетонныя.

k/ В подвалѣ при входѣ внизу, должна быть устроена дверь по спеціальному рисунку, с внутренними рѣшетчатыми дверьми, ночными, складными. Двери входные в подвал должны быть с мѣдными антабами, снаружи и внутри.

-мещицей, в потолкѣ II-го этажа долженъ быть
по рисунку, свѣтовой фонарь, деревянный,
не скаты крыши стекломъ 3 mm., на двойной за-
толкѣ же II этажа отверстіе должно быть сна-
с рамой, окованной и остекленной. Стѣнки свѣ-
я – деревянныя.
ой должна быть выведена труба на отдѣльном
размѣромъ 30×30 ctm., ~~при~~ в ней и вентиляціонный
дымовымъ 15×30 ctm., для искусственной вентиля-
котельной должна быть выведена выше
ши на 1 mtr. и снабжена колпакомъ.
х парадной и черной лѣстницъ ступени на-
на быть мозаично-цементн., с бортами из бетона
ка на лагахъ, укрѣпленныхъ по балкамъ третьяго
амбуръ, при главномъ входѣ со двора в лѣст-
ой, крашенными под дуб. двери двойныя, на-
я и остекленныя, с мѣдными [illegible]; рам-
о рисунку архитектора.
при помѣщеніи подвала сдѣлать сейфъ, огражденный
ными стѣнками, размѣромъ 3×3 mtr., с желѣзной дверью в
ной стѣнкѣ. Снаружи и снутри сейфъ оштукату-
рить и окрасить.

и/ Устроить при клозетахъ выгреб система Шамбо, по ука-
занію архитектора, а также бетонную яму при котель-
ной, размѣромъ 1½×3 mtr., глубиной 4 mtr., соедин. с котель-
ной, снаружи перекрытую желѣзной крышкой, покатой.

При исполненіи всѣхъ работъ мы нижеподписав-
шіеся обязуемся строго держаться техническихъ
условій, указанныхъ выше, что подписью своей удо-
стовѣряемъ

10½ 75р.

Многоуважаемый
Доктор!

В присланном мной Вам
счёте за неисполн., дополни-
тельн. и новых работ мас-
теров Хаима и Кагана
вкрались „досадные" про-
махи: в число новых работ
не включена [illegible]
или облицовка сверх побелки
от обыкновенного кирпича,
стоимость чего равна
200 злотых. Таким образом
им по исполнении штука-
турки стены побелки будет
причитаться дифференция
в сумме 80 зл.

29/IV 3. Ваш [illegible]

Договоръ

— дня 1930 г. мы нижеподпис.: уполномоченные Правл. О-ва Г.W.О, в лицѣ ... с одной стороны и мастера ... с другой, заключили между собой слѣдующие условія:

1. Мы мастера ... принимаем на себя исполненіе внутр. работ по ремонту зданія, принадлежащаго О-ву Г.W.О, в Вильнѣ по ул. ..., согласно представленной нами и утвержденной правленіем Г.W.О смѣты, на общ. сумму ...

2. Мы, мастера ... настоящим гарантируем правленію Г.W.О., что общая сумма расходов по ремонту внутренних помѣщеній Г.W.О. не превысит означенной в пун. 1 суммы в размѣрѣ ... зл., за исключеніем ~~ремонта~~ новых окон и замѣны сгнившихъ балок на новыя, количество коих определится в натурѣ и расчет по которым будет произведен по единичным цѣнам нашей смѣты.

3. Все принятыя нами на себя работы должны быть выполнены при нашей рабочей силѣ и из нашего доброкачеств. матеріала.

4. Расчет по исполненным работам производится по мѣрѣ их исполненія, причем представляемые по работам счета должны быть заверены подписью архитектора.

5. На основаніи состоявшагося между договаривающимися сторонами соглашенія, Правленію Г.W.О. ~~за~~ предоставляется право покрытія представленных счетов за работы векселями, подписанными уполномоченными Правленія и выписанными на срок

погодичный со дня подписания сего архитектором. Правление Т. W. О. предоставляет себе право пролонгирования означенных векселей на дополнительный полгодичный срок, считая таковой от даты перваго срока каждаго векселя.

6. Мы, нижеподписавшиеся, уполномоченные Прав. Т. W. О. подписывая векселя, личным имуществом в случае протеста по означенным векселям не отвечаем, исковые же требования [illegible] векселедержатели [illegible] на имущество, принадлежащее Общ. Т. W. О.

7. Все недоразумения, могущие возникнуть на работе и при расчетах за таковые разрешаются --- ———

Означенное условие мы --- ——
--- обязуемся исполнять свято и ненарушимо

Т. Н[illegible]

З. М.

Срок выполнения работ и переработка со стороны подрядчика за исключ. выполнение работ

К. W. Звот

טייערע פריינד,

מיר ווילן אייך אנזאגן די גוטע בשורה, אז מיט א פאר טעג צוריק זיינען פארענדיקט געווארן די לעצטע פארמאליטעטן ביים אונטערשרייבן דעם קאנטראקט אויף דער קויף פון אן אייגענעם פלאץ פאר דעם יידישן וויסנשאפטלעכן אינסטיטוט. דער בנינקאמיטעט האט אליין באוויזן, אז זיין טעטיקייט האט א ממשות, און מיר זיינען זיכער, אז צום ערשטן יארטאג פון זיין גרינדונג, ד"ה אום פערטן יארטאג פון אינסטיטוט, וועט שוין דער פלאץ אינגאנצן זיין אונדזערער. עס איז קלאר און איבעריקע ווערטער, וואס פאר א ווערדע עס האט פאר אונדזער זאך, נאך מער -- פאר דער גאנצער יידישער קולטורבאוועגונג, אז ערגעץ־וואו אויף דער וויטער וועלט זאל זיך געפינען א בנין, וואס איז אינגאנצן אפגעגעבן פאר דער וויסנשאפט און קולטור אין יידיש; און צי קען דען נאך זיין א ספק, אז אט דער „ערגעץ־וואו" מוז זיין ווילנע?

מיר האלטן פאר נייטיק צו אינפארמירן אייך גענוי וועגן דעם גאנצן שטאנד פון דער זאך: ערשטנס וויל מיר זיינען אלע גלייבע מחותנים ביי דער שמחה, און צווייטנס וויל די „אויסלייזונג פון אונדזער באדן" פאדערט אויך אייער ענערגישע ארבעט אין משך פון די באשטימטע חדשים. איר וועט זיך שוין אליין אנשטויסן וואסער טייל פון אונדזער איצטיקן באריכט עס איז באשטימט בלויז פאר אייגענע מענטשן.

קודם די פאקטן. דער פלאץ געפינט זיך אויף וויוואולסקי־גאס 18 (אמאליקע טאמבאווער, מאמבאקאווע), פינף מינוט פון גרויס־פאהולאנקע, א שטילע, שיינע, בלויז

[illegible]

קער אײגנטימער זאל גרינגער קענען דורכקומען מיט די שכנים.

איצטער וועגן דעם געלט. די 1000$ פאר דער ערשטער ראטע און נאך א 200$ אויף בײ־הוצאות האט אויפגעבראכט ווילנע, דורך עטלעכע אײנצאלונגען צו הונדערט דאלאר. פון אויסער ווילנע האבן מיר דערווײלע געהאט פאר דעם בויפאנד: פון פרײנד י. יעפרויקין אין פאריז 50$ (נאך ווײטערדיקע 50 וועלן קומען) און 25$ פון פרײנד ל. מ. שטײן אין שיקאגא. מיר האבן האפענונג צו מאכן אין ווילנע נאך א פאר הונדערט דאלאר, און דאס איז גאר. איך איז אלעמען באקאנט די איצטיקע ווירטשאפטלעכע לאגע פון דער יידישער באפעלקערונג אין ווילנע, און איר ווײט געוויס פארשטײן, אז אנדערטהאלבן טויזנט דאלאר פון ווילנע זײנען שקו אנטקעגן צען מאל אנדערטהאלבן טויזנט בײ פיל־וויניק נארמאלע אומשטענדן. אבער געשאצט ווערט א דאלאר פארט נאר אין א דאלאר, און דעריבער איז נײטיק, אז א לא יידישע ישובים זאלן קומען צו־הילף. אין קאן שטײען נישט נאר די 1000$ אדערוין נאר נאר ווײטערדיקע 2000$ קנס וואס מיר מוזן עווענטועל חלילה צאלן; עס שטײט א קאן אן ערשטקלאסיקע קולטורעלע פאזיציע און דער רענאמע פון דעם יידישן וויסנ שאפטלעכן אינסטיטוט.

מיר ווייסן, אז צווישן די פרײנד אונדזערע געפינען זיך נישט קײן מיליאנערן. מיר געדענקען, און מיר ווילן, אז איר זאלט דאס אויך האבן אין זינען, אז די פינאנצן פאר דער לויפיקער ארבעט פון אינסטיטוט מוזן אויך באזארגט

אין ערגסטן פאל ניט ווייניקער ווי $25. די דאזיקע מנדבים פון קלענערע סומעס וועלן מיר פארשטייט זיך ניט קענען ארויפנעמען אויפן טאוול, אבער מיר וועלן פאר זיי צוקלערן אן אנדער געדענק־פארם, למשל אן ערנבוך.

מיר בעטן אייך תיכף צונויפרופן די מיטגלידער פון אייער קערפערשאפט און באהאנדלען די פראגע וועגן א בויקאמיטעט ביי אייך און וועגן דעם, וואס איר וועט טאן פאר דער בויאקציע. ציט ניט אפ אין דער לאנגער באנק, יעדער טאג איז טייער. מאכט אונדז פארשלאגן וועגן דעם וואס מיר האבן צו טאן לויט אייער מיינונג; מיר וועלן אלע אייערע פראיעקטן באטראכטן מיט דער גרעסטער אויפמערקזאמקייט. איר וועט געווים איינשטימען מיט אונדז, אז ווילנע האט איר חוב געטאן, איצט דארפן אנדערע שטעט און לענדער ווייזן וואס זיי קענען. נאכאמאל: דער בנין איז ניט קיין פראגע פאר ווילנע. עס גייט וועגן שאפן א היים פאר דער גאנצער יידישער קולטור. וועט די זאך דורכגעפירט ווערן, וועלן מיר מיט רעכט מעגן שטאלצירן; וועלן מיר דורכפאלן, זיינען מיר אין אונדזער ארבעט אפגעווארפן אויף יארן צוריק. אבער מיר מוזן אויספירן!

פריש צו דער ארבעט!

מיט ווארעמע גרוסן
אין נאמען פון בויקאמיטעט:

ט. בונימאוויטש, פארזיצער

מ. ווײַנרייך, סעקרעטאר

דער ארגאניזיר־קאמיטעט:

מ. ווײַנרייך – א. טשעריקאווער – י. לעשטשינסקי – ז. רייזען

385

קאמיטעט צו בויען א בנין פאר דעם ייִדישן וויסנשאפטלעכן אינסטיטוט

ערנמיטגלידער פון דעם בויקאמיטעט:

ד"ר מ. גאסטער, לאנדאן

פראפ' ש. דובנאוו, בערלין

דערווײַליקע עקזעקוטיווע אין ווילנע:

ט. בונימאָוויטש

ד"ר מ. ווײַנרײַך

ד"ר ח. קאמארסקי

ב. קלעצקין

ז. רייזען

סענאטאר ד"ר צ. שאבאד

יר. שאפירא

לויפיקע רעכענונג:

באנקהויז ט. בונימאָוויטש, ווילנע

ווילנע, נאוועמבער 1, 1928.

צו די לאנדארגאניזאציעס פאר דעם ייוו"א!

צו די געזעלשאפטן פריינד פון ייוו"א!

טילוויז פארבויטע גאס. דער שטאטטייל האט א גוטע צוקונפט, אבער ליאדעמדיק וועט די גאס קיינמאל ניט ווערן. דער פלאץ פארנעמט ביי 1000 (טויזנט) קוואדראט־קלאפ־טער אדער 4500 קוואדראט־מעטער. דער גאנצער פראנט פון פלאץ איז פריי, נאר אין דער טיף געפינען זיך צוויי הילצערנע, גענוג פעסט געבויטע הייזער. לויט ווי מיר האבן זיך אינפארמירט ביי ספעציאליסטן, וועט מען קענען מיט א הוצאה פון א וואָ־סערע טויזנט דאלאר ברענגען אין ארדענונג די דאזיקע צוויי הייזער און אויסבויי־ען אונטער איינעם פון זיי אן אבסאלוט טרוקענעם בעטאנירטן קעלער פאר דעם ארכיוו. דאס מיינט, אז ביז וואנען עס וועט אויסגעבויט ווערן דער גרויסער בנין פאר אלע אפטיילן פון אינסטיטוט און פאר אונדזער קומענדיקער הויכשול וועט דער אינסטיטוט אויך אין די איצטיקע הייזער קענען געפינען א באשיידענעם, נאר א גאנץ ליטישן און פיערזיכערן אפדאך.

דער אביעקט האבן מענטשן איינגעשאצט (לויט די ווילנער פארהעלטעניש־ן) אין 7 - 8 טויזנט דאלאר. מיר האבן אים געקויפט פאר פיר טויזנט פינפהונ־דערט דאלאר צוליב דעם וואס דער פארקויפער איז געווען געדריקט. מיר האבן אים געגעבן טויזנט דאלאר מזומנים, און דאס איבעריקע דארפן מיר אים באצאלן ביז דעם 18טן אפריל 1929, ער פון זיין זייט איז זיך מתחייב צו באפרייען אונדז אז יענער צייט די הייזער פון אלע שכנים. ער האט אויך איינגעשטימט שוין איי־בערצושרייבן דעם גאנצן באזיץ אויף אונדזער נאמען, און דאס איז געשען; מיר [illegible] דעם ארט פון אונדזער אימאביל. כדי דער פריערדי־

ווערן. און פונדעסטוועגן זיינען מיר זיכער, אז ביי א געהעריקער אנשטרענגונג וועל
די פעלנדיקע דריי א האלב טויזנט דאלאר ביז מערץ געשאפן ווערן. די אנשטרענגונג
מוז געמאכט ווערן.

מיר שטעלן זיך פאר די ארבעט אזוי: אין יעדן לאנד ווערט געשאפן א
ספעציעלער בויקאמיטעט פאר דעם ייוו"א, עווענטועל אפילו עטלעכע קאמיטעטן, אויב
עס זיינען [illegible] פאראן עטלעכע גרעסערע שטעט. די בויקאמיטעטן שטייען אין פאר-
בינדונג מיט די לאנדארגאניזאציעס, אבער פארמעל זיינען זיי זעלבשטענדיק, דירעקט
פארבונדן מיט דעם בויקאמיטעט אין ווילנע. די ווילנער פראקטיק האט געוויזן, אז
אויף אזא מין אופן גיט זיך בעסער איין צוצוציען נייע מענטשן מיט סימפאטיע צו
אונדזער זאך.

דער ערשטער פרינציפ דארף זיין, אז יעדער צושטייער דארף זיין ניט ווייני-
קער פון הונדערט דאלאר; ווער עס גיט אזא סומע, ווערט איינגעגראווירט מיט זיין נא-
מען אויף א מארמארנעם טאוול אין דעם קינפטיקן בנין ווי א „גרינדער" פון דעם בנין.
אויב עמיצער טראגט אריין א גרעסערע סומע, קען ער אריינטרעטן מיט דעם ייוו"א אין
אן אפמאך וועגן אנרופן אויף א באשטימטן נאמען א גאנצן צימער אין דעם קינפטיקן
בנין.

ערשט נאכדעם ווי אלע הונדערטדאלארדיקע צושטייערס וועלן זיין אויסגעשעפט
קען מען צוטרעטן צו נעמען קלענערע סומעס, אבער יעדנפאלס ניט ווייניקער ווי 50,

Konto Czek. PKO 81.396 פּאָסט־טשעק־קאָנטאָ

Tel. 15-05 טעל׳

יידישער וויסנשאַפטלעכער אינסטיטוט / צענטראַלע פאַרוואַלטונג
ŻYDOWSKI INSTYTUT NAUKOWY / ZARZĄD CENTRALNY
YIDDISH SCIENTIFIC INSTITUTE / GENERAL BOARD

W. Pohulanka 18, Wilno / גרויס־פּאָהולאַנקע 18, ווילנע

צו דער יידישער עפנטלעכקייט

העלפט בויען דעם גרויסן בנין פון דער יידישער קולטור און וויסנשאַפט!

ערן־פרעזידיום פון קוראַטאָריום:

אלבערט איינשטיין, בערלין
עדואַרד בערנשטיין, בערלין
משה גאַסטער, לאָנדאָן
שמעון דובנאָוו, בערלין
בערנהאַרד וואַכשטיין, ווין
חיים זשיטלאָווסקי, ניו־יאָרק
עדוואַרד סאַפּיר, שיקאַגאָ
דוד סימאָנסען, קאָפּענהאַגען
זיגמונד פרויד, ווין

דעם 25טן אָקטאָבער 1929, בשעת דער ערשטער קאָנפערענץ פון יידישן וויסנשאַפטלעכן אינסטיטוט, איז געלייגט געוואָרן דער גרונדשטיין פון דעם אייגענעם בנין פאַר דעם דאָזיקן אַלוועלטלעכן צענטער פון דער יידישער קולטור און וויסנשאַפט. אַ טיפע באַגייסטערונג האָט דער דאָזיקער אויפבוי־אַקט אַרויסגערופן אין דער גאַנצער יידישער וועלט, ביי אַלע פריינד פון דער יידישער קולטור. און די דאָזיקע באַגייסטערונג האָט אויפגעטאָן גרויסע זאַכן: ניט געקוקט אויף דעם שווערןווירטשאַפטלעכן קריזיס אין אַלע לענדער פון יידישן ישוב, איז אין ווילנע, אויף דעם געראַמען פּלאַץ פון ייוואָ, וויוואָלסקי־גאַס 18, אויפגעשטעלט געוואָרן דאָס הויז פון דער יידישער וויסנשאַפט, אַן אייגענע היים פאַר דער צענטראַלע פון דער יידישער קולטור, אַ פייער־זיכערער אוצר פאַר די יידישע שאַפונגען אין אַלע לענדער און אַלע צייטן.

דער בנין פון אינסטיטוט איז אויפגעשטעלט, אָבער נאָך ניט אינגאַנצן פאַרענדיקט. עס איז אויסגעבויט דער פייער־זיכערער מאַגאַזין פאַר די זאַמלונגען פון ייוואָ; עס זיינען פאַרטיק די ווענט און דער דאַך פון דער געביידע פון דרויסן און אינעווייניק; דילן זיינען דורכגעלייגט אין אַלע צימערן, טרעפּ זיינען דורכגעפירט, צענטראַלע הייצונג איינגעשטעלט, די פענסטער באַגלאָזט. עס איז אָבער נאָך געבליבן דורכצופירן וואַסער און קאַנאַליזאַציע, פאַרענדיקן די עלעק־טרישע אינסטאַלאַציע, די שמיד־אַרבעט און די אינעווייניקסטע איינאָרדענונג אין די זאַלן און אַרבעטס־צימערן. אַלץ קאָן ווערן פאַרטיק אין אַ חודש צייט, ווען עס זאָלן זיין די געהעריקע מיטלען.

עס איז שטאַרק ענג אין דער געדונגענער דירה פון אינסטיטוט! ניטאָ קיין פּלאַץ פאַר די ווערטפולע אוצרות פון דעם יידישן לעבן און שאַפן, וואָס שטראָמען אַריין אין ייוואָ פון אַלע עקן וועלט. איבערגעפּאַקט איז דאָס ביבליאָטעק־צימער, פאַרלייגט די אַרכיוון, ניט אויסגע־שטעלט די מוזייען, ניטאָ ווו אַ קער צו טאָן זיך אין די אַרבעטס־צימערן. דער אומגעשטערטער וווּקס פון אַלע צווייגן פון ייוואָ קאָן שוין מער ניט געמאָלט זיין מחוץ זיין אייגענעם, ספּעציעל צוגעפּאַסטן בנין.

צו פאַרענדיקן דאָס הויז פון דער יידישער וויסנשאַפט און קולטור איז איצט אַ דרינגלעכע אויפגאַבע, וואָס טאָר לענגער ניט אָפּגעלייגט ווערן.

די צייט איז שווער און ביטער, די יידישע מאַסן און זייער אינטעליגענץ ראַנגלען זיך שווער פאַרן קיום. אָבער דוקא אין אַזאַ קריטישער צייט מוזן מיר אָנשטרענגען אַלע אונזערע כּוחות אויפצוהאַלטן דאָס דערגרייכטע.

דער יידישער וויסנשאַפטלעכער אינסטיטוט איז אַ ווינקל־שטיין אין דעם קולטור־געביי פון אונדזער פאָלק; דער בנין פון ייוואָ איז דער ווינקלשטיין פון אינסטיטוט; מיר מוזן אים פאַרענדיקן!

מיר ווענדן זיך צו אַלע פריינד פון דעם יידישן וויסנשאַפטלעכן אינסטיטוט, צו די יידישע פאָלקסמאַסן איבער גאָר דער וועלט:

— לייגט צו אַ האַנט צו פאַרענדיקן דאָס הויז פון דער יידישער וויסנשאַפט און קולטור! קויפט אויס די אָקערשט אַרויסגעלאָזטע מאַרקעס פון דעם בוי־פאָנד פון אינסטיטוט! מיר ווענדן זיך צו איטלעכן פאָלקסמענטש: זאָל אין דעם בנין פון יידישן וויסנשאַפטלעכן אינסטיטוט זיין אויך איינער אַ ציגל, איינגעמויערט אין דער פעסטונג פאַר דעם אַלטוועלטלעכן יידישן קולטור־שאַפן! העלפט בויען!

צענטראַלע פאַרוואַלטונג
פון יידישן וויסנשאַפטלעכן אינסטיטוט:

י. גיטערמאַן (וואַרשע), נ. גערגעל (בערלין), מ. וויינרייך (ווילנע), מ. זילבער־פאַרב (וואַרשע), א. טשעריקאָווער (בערלין), י. יאַשונסקי (וואַרשע), י. יעפרוי־קין (פּאַריז), ב. כהן־ווירגילי (ווילנע), י. לעשטשינסקי (בערלין), י. מאַרק (ריגע), נ. מייזיל (וואַרשע), נ. פרילוצקי (וואַרשע), ז. קלמנאָוויטש (ווילנע), ב. קלעצ־קין (ווילנע), ז. רייזען (ווילנע), י. שאַצקי (ניו־יאָרק), י. שיפּער (וואַרשע).

אָקטאָבער 1931

דרוקערײַ ל. עפראן ווילנע

Konto Czek. PKO 81.396 פּאָסט־טשעק־קאָנטע

12

Tel. 15-05 טעל.

385

יידישער וויסנשאַפטלעכער אינסטיטוט / צענטראַלע פאַרוואַלטונג
ŻYDOWSKI INSTYTUT NAUKOWY / ZARZĄD CENTRALNY
YIDDISH SCIENTIFIC INSTITUTE / GENERAL BOARD

W. Pohulanka 18, Wilno / גרויס־פּאָהולאַנקע 18, ווילנע

צו דער יידישער עפנטלעכקייט

העלפט בויען דעם גרויסן בנין פון דער יידישער קולטור און וויסנשאַפט!

ערן־פּרעזידיום פון קוראַטאָריום:

אַלבערט איינשטיין, בערלין
עדואַרד בערנשטיין, בערלין
משה גאַסטער, לאָנדאָן
שמעון דובנאָוו, בערלין
בערנהאַרד וואַכשטיין, ווין
חיים זשיטלאָווסקי, ניו־יאָרק
עדוואַרד סאַפּיר, שיקאַגאָ
דוד סימאָנסען, קאָפּענהאַגען
זיגמונד פרויד, ווין

דעם 25טן אָקטאָבער 1929, בשעת דער ערשטער קאָנפערענץ פון יידישן וויסנשאַפטלעכן אינסטיטוט, איז געלייגט געוואָרן דער גרונדשטיין פון דעם אייגענעם בנין פאַר דעם דאָזיקן אַלוועלטלעכן צענטער פון דער יידישער קולטור און וויסנשאַפט. אַ טיפע באַגייסטערונג האָט דער דאָזיקער אויפבוי־אַקט אַרויסגערופן אין דער גאַנצער יידישער וועלט, ביי אַלע פריינד פון דער יידישער קולטור. און די דאָזיקע באַגייסטערונג האָט אויפגעטאָן גרויסע זאַכן: ניט געקוקט אויף דעם שווערןווירטשאַפטלעכן קריזיס אין אַלע לענדער פון יידישן ישוב, איז אין ווילנע, אויף דעם געראַמען פּלאַץ פון ייוואָ, וויוולסקי־גאַס 18, אויפגעשטעלט געוואָרן דאָס הויז פון דער יידישער וויסנשאַפט, אַן אייגענע היים פאַר דער צענטראַלע פון דער יידישער קולטור, אַ פייער־זיכערער אוצר פאַר די יידישע שאַפונגען אין אַלע לענדער און אַלע צייטן.

דער בנין פון אינסטיטוט איז אויפגעשטעלט, אָבער נאָך ניט אינגאַנצן פאַרענדיקט. עס איז אויסגעבויט דער פייערזיכערער מאַגאַזין פאַר די זאַמלונגען פון ייוואָ; עס זיינען פאַרטיק די ווענט און דער דאַך פון דער געביידע פון דרויסן און אינעווייניק; דילן זיינען דורכגעלייגט אין אַלע צימערן, טרעפּ זיינען דורכגעפירט, צענטראַלע הייצונג איינגעשטעלט, די פענסטער באַגלאָזט. עס איז אָבער נאָך געבליבן דורכצופירן וואַסער און קאַנאַליזאַציע, פאַרענדיקן די עלעקטרישע אינסטאַלאַציע, די שמיד־אַרבעט און די אינעווייניקסטע איינאָרדענונג אין די זאַלן און אַרבעטס־צימערן. אַלץ קאָן ווערן פאַרטיק אין אַ חודש צייט, ווען עס זאָלן זיין די געהעריקע מיטלען.

עס איז שטאַרק ענג אין דער געדונגענער דירה פון אינסטיטוט! ניטאָ קיין פּלאַץ פאַר די ווערטפולע אוצרות פון דעם יידישן לעבן און שאַפן, וואָס שטראָמען אַריין אין ייוואָ פון אַלע עקן וועלט. איבערגעפּאַקט איז דאָס ביבליאָטעק־צימער, פאַרלייגט די אַרכיוון, ניט אויסגעשטעלט די מוזייען, ניטאָ וווּ אַ קער צו טאָן זיך אין די אַרבעטס־צימערן. דער אומגעשטערטער וווּקס פון אַלע צווייגן פון ייוואָ קאָן שוין מער ניט געמאָלט זיין מחוץ זיין אייגענעם, ספּעציעל צוגעפּאַסטן בנין.

צו פאַרענדיקן דאָס הויז פון דער יידישער וויסנשאַפט און קולטור איז איצט אַ דרינגלעכע אויפגאַבע, וואָס טאָר לענגער ניט אָפּגעלייגט ווערן.

די צייט איז שווער און ביטער, די יידישע מאַסן און זייער אינטעליגענץ ראַנגלען זיך שווער פאַרן קיום. אָבער דוקא אין אַזאַ קריטישער צייט מוזן מיר אָנשטרענגען אַלע אונזערע כוחות אויפצוהאַלטן דאָס דערגרייכטע.

דער יידישער וויסנשאַפטלעכער אינסטיטוט איז אַ ווינקל־שטיין אין דעם קולטור־געביי פון אונדזער פאָלק; דער בנין פון ייוואָ איז דער ווינקלשטיין פון אינסטיטוט; מיר מוזן אים פאַרענדיקן!

מיר ווענדן זיך צו אַלע פריינד פון דעם יידישן וויסנשאַפטלעכן אינסטיטוט, צו די יידישע פאָלקסמאַסן איבער גאָר דער וועלט:

—לייגט צו אַ האַנט צו פאַרענדיקן דאָס הויז פון דער יידישער וויסנשאַפט און קולטור! קויפט אויס די אָקערשט אַרויסגעלאָזטע מאַרקעס פון דעם בוי־פאָנד פון אינסטיטוט! מיר ווענדן זיך צו איטלעכן פאָלקסמענטש: זאָל אין דעם בנין פון יידישן וויסנשאַפטלעכן אינסטיטוט זיין אויך איינער אַ ציגל, איינגעמויערט אין דער פעסטונג פאַר דעם אַלטוועלטלעכן יידישן קולטור־שאַפן! העלפט בויען!

צענטראַלע פאַרוואַלטונג
פון יידישן וויסנשאַפטלעכן אינסטיטוט:

י. גיטערמאַן (וואַרשע), נ. גערגעל (בערלין), מ. ווײַנרײַך (ווילנע), מ. זילבער־פאַרב (וואַרשע), א. טשעריקאָווער (בערלין), י. יאַשונסקי (וואַרשע), י. יעפרוי־קין (פּאַריז), ב. כהן־וויראַגילי (ווילנע), י. לעשטשינסקי (בערלין), י. מאַרק (ריגע), נ. מײַזיל (וואַרשע), נ. פּרילוצקי (וואַרשע), ז. קלמנאָוויטש (ווילנע), ב. קלעצ־קין (ווילנע), ז. רייזען (ווילנע), י. שאַצקי (ניו־יאָרק), י. שיפּער (וואַרשע).

אָקטאָבער 1931

דרוקעריי ל. עפראָן ווילנע

353

$10 $10

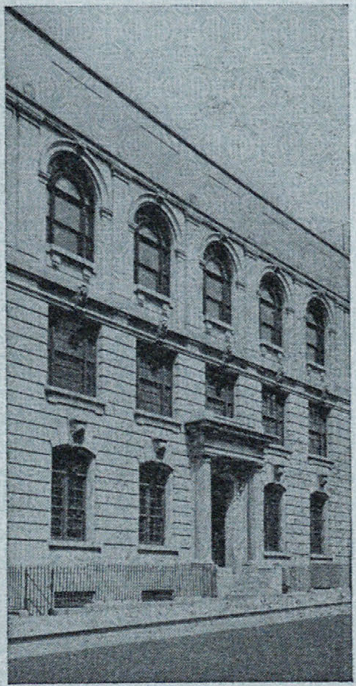

ייִדישער וויסנשאַפֿטלעכער אינסטיטוט — ייִוואָ

סערטיפֿיקאַט

דערמיט ווערט באַשטעטיקט, אַז

פֿ׳ ____________________

האָט ביישטייערט צען דאָלאַר אויפֿן פֿאָנד פֿאַר אַן אייגענער היים פֿון ייִדישן
וויסנשאַפֿטלעכן אינסטיטוט אין ניו־יאָרק.

____
פֿאָרזיצער פֿון ייִוואָ

____
פֿאָרזיצער פֿון בוי־קאָמיטעט

____
סעקרעטאַר פֿון ייִוואָ

ניו־יאָרק, דעם ____________________ 194.

$10 № 94 $10

©GOES 414

411

ייִדישער וויסנשאַפֿטלעכער אינסטיטוט

בוי פּאָנד

אלקעניצקי

י י ד י ש ע ר
וויסנשאַפטלעכער
א י נ ס ט י ט ו ט

בּוי פאָנד

אלקעניצקי

נאָמען און פאַמיליע ....

לאַנד .... שטאַט ....

יידישער
וויסנשאַפטלעכער
אינסטיטוט

יידישער
וויסנשאַפטלעכער
אינסטיטוט

יידישער
וויסנשאַפטלעכער
אינסטיטוט

יידישער
וויסנשאַפטלעכער
אינסטיטוט

יידישער
וויסנשאַפטלעכער
אינסטיטוט

יידישער
וויסנשאַפטלעכער
אינסטיטוט

בוי פאָנד

אלעקניצקי

יידישער
וויסנשאַפֿטלעכער
אינסטיטוט

יידישער
וויסנשאַפֿטלעכער
אינסטיטוט

יידישער
וויסנשאַפֿטלעכער
אינסטיטוט

יידישער
וויסנשאַפֿטלעכער
אינסטיטוט

בוי פאָנד